

ÚSTAV PRO ČESKOU LITERATURU AV ČR
V
1990-2000

ÚSTAV PRO ČESKOU LITERATURU
V PRAZE
1990-2000

Příručka, kterou otevíráte, je stručným a výběrovým přehledem činnosti Ústavu pro českou literaturu AV ČR a jeho pracovníků v posledních letech. Je soustředěna především k současnému stavu pracoviště, ve většině údajů se však vrací až k roku 1990, kdy se otevřela možnost pro svobodné bádání, případně k roku 1993, kdy se v rámci restrukturalizace Akademie věd a pod tlakem nedostatku finančních prostředků zásadně změnil charakter pracoviště i jeho název. Po odchodu slavistů do obnoveného Slovanského ústavu AV ČR a po pozdějším vynuceném odchodu pracovníků oddělení západních literatur na vysokoškolská pracoviště a Kabinetu pro studium českého divadla do Divadelního ústavu se původní Ústav pro českou a světovou literaturu změnil v čistě bohemistické centrum. Z perspektivy literární bohemistiky je také koncipována tato příručka.

Uplynulá léta byla i léty dvojího stěhování. Nejprve jsme se stěhovali z restituovaného Strahovského kláštera a dalších detašovaných pracovišť do kasáren na náměstí Republiky (1991). Po několika letech byla kasárna prodána a my jsme znovu hledali: jako zázrakem nám byla státem do správy svěřena budova v ulici Na Florenci 3, která za značné finanční podpory Akademie věd postupně prochází základní rekonstrukcí. V březnu 1999 jsme do této budovy přesídlili a získali tak – doufám – trvalé sídlo.

Ústav je dnes vědecké pracoviště soustřeďující se na výzkum dějin české literatury a českého myšlení o literatuře od jejích počátků až do přítomnosti. Těžiště jeho činnosti leží ve velkých výzkumech lexikografických, literárně historických a teoretických. Výsledky práce Ústavu přitom potvrzují, že takové soustředění nemalé vědecké kapacity na jedno pracoviště je funkční a že se ÚČL AV ČR v rámci české literární vědy, literatury a kultury stal institucí, která si klade úkoly nerealizovatelné na jiných pracovištích.

Podstatnou složkou činnosti Ústavu je jeho funkce národní informační základny oboru. Unikátní fondy, které byly budovány během více než padesáti let existence Ústavu, jsou dnes otevřeny všem zájemcům. Poskytujeme bibliografický a knihovnický servis jak pro badatele, tak pro studenty české literatury a dalších příbuzných disciplín.

Třebaže je Ústav svými kapacitami, tradicí a rovněž vykonanou prací v rámci české literární vědy zcela jedinečnou institucí, není institucí izolovanou od jiných pracovišť oboru, zejména od kateder české literatury na vysokých školách. Naopak: poskytujeme jednotlivým badatelům z těchto pracovišť potřebné informace a spolupracujeme s nimi při práci na jednotlivých výzkum-

ných projektech. Našimi blízkými partnery jsou nejenom špičková pracoviště pražská (na Filozofické a Pedagogické fakultě UK), ale i většina mimopražských (zejména Brno, Ostrava, České Budějovice). S katedrou české literatury na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích spolupracujeme při doktorském studiu.

Obdobně je tomu také s naší spoluprací v mezinárodním měřítku. Ústav je koncipován jako informační a inspirační centrum pro zahraniční bohemisty. Projevem tohoto našeho úsilí je i naše rozhodnutí organizovat jednou za pět let Kongres světové literárněvědné bohemistiky. V roce 2000 se tohoto setkání zúčastní přes 160 nejvýznamnějších badatelů z celého světa.

21. 6. 2000

Handwritten signature of Pavel Janoušek in black ink.

PhDr. Pavel Janoušek, CSc.
ředitel ÚČL AV ČR

Po vzniku Ústavu pro jazyk český se začalo v roce 1946 při III. třídě Československé akademie věd a umění připravovat i bodatelská instituce pro českou literaturu. V červnu 1947 byl schválen její organizační řád o 1. září 1948 začal pracovat Ústav pro českou literaturu. V jeho čele se měly střídout tři osobnosti – A. Pražák, F. Wollman a J. Mukařovský. Duší Ústavu byl od počátku až do roku 1958 R. Havel ve funkci tajemníka. První velký úkol dostalo nové pracoviště, když mělo být v renovovaném klášteře na Strahově – po násilném vystěhování premonstrátů – zřízeno Muzeum české literatury. Za redakce J. Mukařovského o F. Vodičky se zrodilo libreto o pracovníci Ústavu se rozhodným způsobem podíleli na dokumentárním vybavení instalace i na jejím prostorovém rozvrhu. Památník národního písemnictví byl otevřen v roce 1953 a ještě předtím získal v prostorách kláštera svůj nový útulek i Ústav. V roce 1953 přešel do nově založené ČSAV, o již na podzim 1952 přijal první tři vědecké aspiranty. Ředitelem nového badatelského střediska byl jmenován J. Mukařovský, jeho zástupcem se stal F. Vodička. V čele jednotlivých oddělení působili externí pracovníci J. Hrabák, F. Vodička, K. Krejčí. Jako svůj hlavní cíl si nová instituce položila vypracování Dějin české literatury (vyšly tři svazky, čtvrtý nesměl být v roce 1970 již publikován), přípravu kritického vydání sebraných spisů významných představitelů české literatury (B. Němcová, J. Neruda, J. K. Tyl, J. Wolker, K. H. Mácho, S. K. Neumann, F. X. Šaldó) i památek staré literatury české, pořádání Kritické knihovny při Československém spisovateli a též uspořádání reprezentativního výběru české klasické literatury, stovsazkové Národní knihovny. Pro tuto práci bylo v Ústavu založeno ediční středisko se zkušeným R. Skřečkem v jeho vedení. Soustavně se začala budovat i retrospektivní bibliografie české literatury za řízení J. Nečase.

V průběhu padesátých let se Ústav rozrůstal o další útvary: v roce 1954 byl k němu přičleněn Kabinet pro filologickou dokumentaci, jehož posláním byla evidence o materiálech starší české literatury, v roce 1955 byl ustaven Kabinet S. K. Neumanna s úkolem připravit vydání spisů a sestavit bibliografii, v roce 1956 byl založen Kabinet pro studium českého divadla, z jehož dílny za vedení F. Černého vznikly čtyřsvazkové Dějiny českého divadla, o 1961 vznikla brněnská pobočka Ústavu. Jak odborně dorůstoli mladí pracovníci, byli v roce 1959 externí vedoucí oddělení nahrazeni vedoucími interními. Nad činností akademických ústavů bděly jednotlivé vědecké sekce, nicméně docházelo stále častěji k přímým hrubým zásahům ze strany ÚV KSČ do práce

Ústavu. Zvláště výrazně se to projevilo koncem padesátých let, kdy se literární vědci pokoušeli zbavit svůj obor těch nejkřiklavějších vulgarizací. Snohy o využití postupů strukturalismu narážely na odpor žárlivých strážců čistoty marxistické literární vědy. Na dvoudenním zasedání v dobříšském zámku, pořádaném pod zástěrkou Svozu československých spisovatelů kulturně propagačním oddělením ÚV KSČ, byl Ústav podroben kritice, proti Ústavu a J. Mukařovskému bylo v tisku rozpoutáno kampaň. Na katedře literární vědy (vedoucí V. Dostál) v Institutu společenských věd při ÚV KSČ (rektor L. Štoll) se zrodil návrh zřídit právě zde hlavní literárněvědné pracoviště, zatímco působení akademického Ústavu by se omezilo na bibliografickou a ediční práci. Někteří pracovníci Ústavu byli získáváni k přechodu do Institutu s perspektivou brzkého návratu ve vedoucích funkcích (do jednoho odmítli). Nakonec se na sekretariátu ÚV rozhodlo, že se provede sloučení katedry Institutu s Ústavem.

V roce 1962 J. Mukařovského ve funkci ředitele vystřídal L. Štoll, místo F. Vodičky jako zástupce přišel J. Petrmichl. Ústav se rozdělil na dva tábory a celá šedesátá léta v něm probíhaly ostré ideové i odborné spory koncepčního rázu, které nezůstaly omezeny zdmi Ústavu (např. Brabcova kritika Štollovy knihy *Třicet let bojů za českou socialistickou poezii v literárních novinách*, o které jako o konfliktu ředitele se zaměstnancem jednalo i prezidium ČSAV). Řada prací přitom vznikala proti vůli ředitele (například konečná fáze modrého Slovníku českých spisovatelů, do něhož se podařilo prosadit i spisovatele z exilu, mimo zůstal – po zásahu ředitele – jen R. Jakobson, sborník k životnímu jubileu J. Mukařovského *Strukturo o smysl literárního díla* oj.).

Konflikty vyústily v roce 1968 v odchod L. Štolla z Ústavu a ředitelem se stal F. Vodičko. Stočil vytvořit novou koncepci Ústavu, jejímuž plnému uskutečnění zabránilo nejprve jeho těžké onemocnění a pak nástup normalizace. V průběhu let 1970–72, kdy Ústav vedl V. Brett, muselo z něho odejít takřka dvacet pracovníků, Ústav byl sloučen s dalším akademickým pracovištěm – Ústavem jazyků o literaturu – o nově pojmenován jako Ústav pro českou a světovou literaturu. Po čistce se roku 1972 funkce ředitele znovu ujal L. Štoll a jeho zástupkyní se stala H. Hrzalová, jež po Štollově smrti v roce 1981 převzala vedení Ústavu se svými zástupci M. Zemanem a S. Wollmanem. Těžce ochromený Ústav se jen pomalu vzpamatoval z utržených ran.

Přicházeli však noví mladí pracovníci o nesporně liberálnější ovzduší, jež v Ústavu panovalo ve srovnání např. s katedrou české literatury na Filozofické fakultě UK, jim umožňovalo poměrně rychlý odborný růst. Soustředění hlavně v oddělení teorie literatury, vytvořili např. kvalitní Slovník literární teorie (jeho výslednou podobu z pozadí anonymně ovlivňoval z Ústavu propuštěný M. Kačer), za redakce V. Macury vznikl obsáhlý Slovník světových literárních děl o přímo v oddělení Průvodce po světové literární teorii. V osmdesátých

letech své plody přinesla i orientace oddělení teorie na historickou poetiku (Poetika české meziválečné literatury). Trosky starého Ústavu se pak v oddělení lexikografie zaměřily na vytváření čtyřdílného základního kompendia české literární vědy, Lexikonu české literatury. Tyto pozitivní aktivity uprostřed normalizačního úhoru nesporně ovlivnil také nikdy nepřerušovaný kontakt řady pracovníků Ústavu s těmi, kdo jej museli opustit; uskutečňoval se na pravidelných bytových schůzkách (tzv. medvědářů) a po celou dobu jej obětavě zajišťoval J. Kolár.

Listopad 1989 přinesl změny ve vedení Ústavu (ředitel Z. Pešat, zástupce V. Macura) i v jeho personálním složení. Vrátila se podstatná část pracovníků vyhnaných za normalizace a na základě atestací Ústav opustilo několik odborně méně zdatných jednotlivců. Značného rozsahu nabyla pedagogická spolupráce s vysokými školami. K stému výročí narození J. Mukařovského byla v roce 1991 uspořádána mezinárodní konference, která po letech nevráživých kritik strukturalismu ocenila jeho význam pro moderní estetické myšlení a poukázala na jeho stále podnětné stránky. Dále pokračovala práce na hlavních týmových projektech a přibýly i programy nové. Na Lexikon české literatury navázal obsáhlý dvoudílný Slovník českých spisovatelů od roku 1945, jehož vydávání bylo dokončeno v roce 1998 a jenž představoval základní badatelský i materiálový předstupeň k náročnému projektu Dějin české literatury po roce 1945. Spolu s externími spolupracovníky na něm nyní pracuje oddělení současné literatury. Obdobně i v Kabinetu pro studium českého divadla se přistoupilo ke zpracování vývoje nejnovější fáze divadelní tvorby po roce 1945. Došlo i k organizačním změnám. Do svazku Ústavu se vrátila jeho dřívější brněnská pobočka, vyčleněná z něho v osmdesátých letech. Na pomoc širší odborné veřejnosti se orientoval útvar vědeckých informací, tj. knihovna a bibliografie. Ústav také přesídlil. Zasluhou bývalého ministra národní obrany L. Dobrovského našel v roce 1991 útočiště v kasárnách Jiřího z Poděbrad na náměstí Republiky, když byl nucen opustit klášter na Strahově vracející se řádu premonstrátů. Po roce 1990 byl Ústav koncipován jako vzájemně těsně propojené pracoviště, v němž se výzkum české literatury ve svazku s teorií literatury měl dít na horizontu světových literatur a naopak jejich studium se mělo více vázat na potřeby české literatury. Bohužel tato koncepce se rozpadla pronikavým snížením rozpočtu instituce v roce 1993. Z Ústavu odešlo kolem třiceti zaměstnanců, včetně celých oddělení: Kabinet pro studium českého divadla měl podle příslibu akademické atestační komise přejít na Filozofickou fakultu UK; k tomu však nedošlo a jeho členové se rozptýlili do různých institucí (Divadelní ústav, AMU, FF UK aj.). Dosavadní pracovníci oddělení světové literatury pak posílili jednotlivé katedry na Filozofické fakultě UK o též obnovenou stolicí komparatistiky. Příslušníci obou oddělení tak doplatili na svou podporu jednotné, vzájemně se badatelsky prolínající instituce. Neúspěšně totiž skončilo přesvědčování akademické

atestační komise, která restrikcí v našem i příbuzných oborech řídilo, o tom, že se Ústav pro českou a světovou literaturu skládá vlastně ze tří oborů, které také mohly být samostatnými útvary, o že je nelogické, aby v Akademii existovaly samostatné instituce pro studium hudby o výtvarného umění, o přitom se rušilo divadelní věda. Samozřejmě toto argumentace neměřilo k tomu, aby tyto Ústavy byly vystaveny jakýmkoli potížím. Podobně vyzníval další argument poukazující na to, že je nelogické obnovovat v Akademii Slovanský ústav (pravdo s bohatou už předválečnou tradicí o s kvalitní, zejména lingvistickou náplní jako staroslověnský slovník) o takřka současně rušit v ní výzkum literatur západoevropských.

Na nového ředitele Vladimíra Macuru s jeho zástupcem Pavlem Janouškem, kteří nastoupili do svých funkcí po zrodu Akademie věd České republiky dne 1. 2. 1993, tak jako první úkol čekalo konsolidace krajně redukovaného pracoviště. Bylo třeba zajistit výzkum národní literatury, hlavně v těch oblastech, jež vyžadují týmovou spolupráci, o který je za stávající situace na vysokých školách neuskutečnitelný. Nakonec k tomu nejhoršímu nedošlo, též díky zavedení systému grantů, který do značné míry kompenzoval odliv institucionálních prostředků. Umožnil Ústavu, aby alespoň v omezeném rozsahu literární bohemistiky pokračoval ve svých dosavadních záměrech o postupně přibíral i nové. Z nich je třeba alespoň připomenout založení oddělení Česká elektronická knihovna, které připravuje digitální databázi knižně vydané české poezie 19. století. Databáze má sloužit jako východisko pro všestranné studium soustředěných textů (poetika, slovní zásoba, existence spolehlivých kanonických textů pro další vydávání jednotlivých děl). Nově se v programu Ústavu objevilo také zkoumání teoretických otázek poetiky literárního díla, průběžně se převádí do digitální podoby převážná část bibliografické činnosti. Stežejním úkolem pak zůstávají zmíněné Dějiny české literatury po roce 1945 o též dokončení Lexikonu české literatury. Posílil se také podíl Ústavu na vědeckých konferencích, oť už jím pořádaných, nebo těch, u nichž působil jako spoluorganizátor (o české hymně, o Václavu Černém, o české literatuře šedesátých let 20. století, o F. L. Čelakovském od.). Pro mladé adepty bohemistiky z Ústavu i jiných vědeckých, pedagogických i kulturních pracovišť se pořádají pravidelně postgraduální semináře. V červnu 1995 se podařil mimořádný počín, I. kongres světové literární bohemistiky, na němž se poprvé sešli literární vědci, překladatelé i propagátoři české literatury z celého světa (přes 100 účastníků z 22 zemí). Umožnil navázání mnohostranných kontaktů mezi domácími o zahraničními bohemisty o rovněž přispěl ke zvýraznění české literární vědy i ÚČL AV ČR jako přirozeného bodotelsko-informačního střediska o materiálového východisko výzkumu české literatury. Nakonec přese vše mohl v roce 1997 Ústav při oslavách padesáti let svého působení vystoupit před veřejnost jako konsolidovaná výkonná instituce.

V roce 1999 Ústav přesídlil na nové působiště. Právě ve chvíli, kdy vrcholily starosti s vybavením nového útulku Ústavu, postihla ho těžká a bolestná ztráta. 17. 4. 1999 zemřel jeho ředitel Vladimír Macura, který do poslední chvíle odolával náporu kruté nemoci a který měl hlavní zásluhu na tom, že se Ústav otevřel domácí a světové bohemistice i širší veřejnosti a stal se důstojnou a respektovanou součástí humanitního bádání v Akademii věd. Novým ředitelem se pak na základě konkursu stal 1. 11. 1999 jeho dosavadní zástupce Pavel Janoušek a jako svého zástupce si zvolil Petra Čorneje.

Zdeněk Pešat

STRUKTURA ÚSTAVU

ŘEDITEL: PhDr. Povel Janoušek, CSc. (od 1. 11. 1999)

(do 17. 4. 1999 PhDr. Vladimír Macuro, DrSc.; do 31. 1. 1993 PhDr. Zdeněk Pešat, DrSc.)

ZÁSTUPCE ŘEDITELE: doc. PhDr. Petr Čornej, CSc. (od 1. 11. 1999)

(do 31. 10. 1999 PhDr. Povel Janoušek, CSc.; do 31. 1. 1993 PhDr. Vladimír Macuro, DrSc.)

VĚDECKÁ TAJEMNICE: Mgr. Lenka Jungmannová (od 1. 11. 1999)

(do 31. 10. 1999 PhDr. Blanka Svadbová, CSc.; do 31. 11. 1997 PhDr. Marcela Bergerová, CSc.)

HOSPODÁŘSKÁ SPRÁVA A ADMINISTRATIVA:

Vedoucí: Heleno Poláková

Ing. Miluše Borešová (do 30. 6. 1993), Vlasto Englová (od 1. 9. 1996), Marie Hlávková (do 28. 2. 1993), Jiřino Hönigerová (do 30. 11. 1995), Jano Hrubá (do 21. 7. 1993), Blanka Chylíková, Marie Šípová (do 15. 7. 1996; 0,5 úv.), Jon Štěřbo (od 1. 6. 1999, správce budovy)

SEKRETARIÁT:

Hano Urbanová, Evo Kárníková

VĚDECKÁ ODDĚLENÍ:

Oddělení dějin české literatury o lexikografie

Oddělení současné literatury

Oddělení teorie

Česká elektronická knihovna

Brněnská pobočka

Středisko literárněvědných informací

VĚDECKÁ RADA

PŘEDSEDA: doc. PhDr. Jon Lehár, CSc.

PhDr. Přemysl Blažíček, DrSc.; prof. PhDr. Miroslav Červenka, DrSc.; doc. PhDr. Petr Čornej, CSc.; Ing. Pavel Jonáček; doc. PhDr. Jiří Opelík, CSc.; PaedDr. Luboš Merhout, CSc.; PhDr. Zdeněk Pešat, DrSc.; prof. PhDr. Alexandr Stich, CSc.; prof. PhDr. Milon Suhomel, CSc.; doc. PhDr. Jiří Trávníček, M. A.; PhDr. Aleš Zoch

(do 31. 12. 1999):

PŘEDSEDA: PhDr. Zdeněk Pešat, DrSc.

PhDr. Přemysl Blažíček, DrSc.; prof. PhDr. Miroslav Červenka, DrSc.; PhDr. Blahoslav Dokoupil, CSc.; PhDr. Daniela Hodrová, DrSc.; doc. PhDr. Jiří Holý, DrSc.; prof. PhDr. Jaroslava Janáčková, CSc.; doc. PhDr. Jiří Opelík, CSc.; PaedDr. Luboš Merhout, CSc.; prof. PhDr. Milan Suhomel, CSc.; doc. PhDr. Jiří Trávníček, M. A.; doc. PhDr. Dalibor Tureček, CSc.

V předchozích vědeckých radách od roku 1990 dále působili:

doc. PhDr. Jiří Brabec, CSc.; prof. PhDr. Miroslav Drozda, DrSc.; prof. PhDr. Josef Forbelský, CSc.; doc. PhDr. Aleš Haman, DrSc.; PhDr. Zdeněk Hrbata, CSc.; doc. PhDr. Rudolf Chmel, CSc.; PhDr. Milan Jankovič, DrSc.; PhDr. Pavel Janoušek, CSc.; PhDr. Vladimír Just, CSc.; doc. PhDr. Jaroslav Kolár, CSc.; PhDr. Václav Königsmark, CSc.; PhDr. Jaroslav Med, CSc.; PhDr. Mojmír Otruba, CSc. (1990–1992 předseda); PhDr. Adolf Scherl, CSc.; prof. PhDr. Zdeněk Stříbrný, DrSc.; PhDr. Vladimír Svatoň, CSc.; PhDr. Václav Štěpán, CSc.

ODDĚLENÍ DĚJIN ČESKÉ LITERATURY A LEXIKOGRAFIE

Vedoucí: PaedDr. Luboš Merhout, CSc.

Jiřino Dunděrová (0,3 úv.); Vratislav Färber; PhDr. Ireno Kraitlová; PhDr. Lenko Kusáková; PhDr. Ludmilo Lantová, CSc. (0,6 úv.); doc. PhDr. Jan Lehár, CSc.; PhDr. Jitka Pelikánová; PhDr. Zdeněk Pešat, DrSc. (0,6 úv.); Mgr. Václav Petrbok; PhDr. Marcella Rossová-Husová, CSc.; prom. fil. Vlasto Skalická; PhDr. Petr Šisler; PhDr. Eva Taxová, CSc. (0,6 úv.); Mgr. Daniel Vojtěch; Mgr. Milena Vojtková; PhDr. Aleš Zoch; PaedDr. Jiří Zizler, CSc.

Do 31. 12. 1998 byl vedoucím oddělení doc. PhDr. Jiří Opelík, CSc., do 30. 4. 1992 byl vedoucím oddělení PhDr. Aleš Hamon, CSc., do 31. 3. 1991 byla vedoucí oddělení PhDr. Eva Taxová, CSc.

V letech 1993–98 v oddělení rovněž působili: PhDr. Eva Strohsová, CSc. (do roku 1993), PhDr. Václav Vaněk (do roku 1993), PaedDr. Dana Dvořáková (do roku 1994), Mgr. Marta Soukopová (1994–95), PhDr. Petr Holman (1995–98). Do konce roku 1992 v oddělení působil PhDr. Dagmar Mocná, CSc. o PhDr. Markéta Selucká-Stádníková, CSc., do roku 1991 PhDr. Stanislava Mazáčová o PhDr. Jitka Pelikánová, do roku 1990 byly členy oddělení PhDr. Přemysl Blažiček, DrSc., PhDr. Vladimír Forst, CSc. (0,5 úv.), prom. fil. Dalibor Holub, PhDr. Petr Málek, prom. fil. Michaela Nondková o PhDr. Blanka Svadbová, CSc.

Oddělení – svou základní orientací literárněhistorické – se od poloviny sedmdesátých let soustřeďuje na *Lexikon české literatury*. Autorské o redakční zpracování 3. o 4. dílu určovalo v daném období chod oddělení. Individuální literárněhistorická práce přicházela ke slovu v podobě příspěvků na vědeckých konferencích, knižních o časopiseckých studií, doktorských prací, edic o komentářů k nim. Pracovníci oddělení se věnují rovněž grantovým projektům (popř. se na grantových projektech podílejí). *Krásná próza v českých časopisech 1786–1830* (Lenko Kusáková), *Nakladatelé v českých kulturních dějinách 19. o 20. století* (Aleš Zoch), *Komplexní filologický průzkum jazyka o literatury 17. a 18. století ve středoevropských souvztažnostech* (Václav Petrbok), *Dějiny české literatury po roce 1945* (Petr Šisler, Milena Vojtková, Aleš Zoch) ad.

Lexikon české literatury, rozvržený do 4 dílů, staví českou literární lexikografii na kvantitativně i kvalitativně nový stupeň. Jeho záměrem je podat podrobný obraz českého písemnictví od nejranějšího stadia staroslověnského o latinského do dvacátého století (s omezením na autory debutující do roku 1945), o to slovníkovými hesly o individuálních činitelích literárního vývoje. Zohrnuje osobnosti (spisovatelé beletristé, autoři odborných prací o české literatuře, překladatelé), anonymní památky starší literatury, almanachy, sborníky, časopisy o instituce (nakladatelství, spolky o skupiny, vědecké společnosti). Heslo poskytují detailní biografii, literárněhistorický popis, úplnou primární o výběrovou sekundární bibliografii. *Lexikon české literatury* je určen badatelům, učitelům, studentům, knihovníkům, redaktorům, dramaturgům a náročným čtenářům. V rámci české literární historie je základem příštích slovníků, ať specializovaných, nebo popularizujících.

1. díl *Lexikonu české literatury* (A–G) vyšel 1985, 2. díl ve dvou svazcích (H–J, K–L, dodatky A–G) 1993 v nakladatelství Academia. 3. díl (ve dvou svazcích M–O, P–Ř) odevzdalo redakce do téhož nakladatelství v červenci 1998; to po odkladech ohlásilo jeho vydání v roce 2000. Od téhož roku má odborná veřejnost k dispozici díly 1–3 rovněž v elektronické podobě (CD ROM).

Oddělení se nyní soustředí na autorské zpracování hesel 4. dílu *Lexikonu české literatury* (S–Ž, opět ve dvou svazcích, s dodatky k písmenům A–Ř). To bude dokončeno v roce 2001 (projekt podpořila Grantová agentura ČR). Od roku 2002 se bude redakční kolektiv věnovat redigování díla s cílem úspěšně dovršit dlouholetou práci na tomto reprezentativním kompendiu české literatury.

ODDĚLENÍ SOUČASNÉ LITERATURY

Vedoucí: Ing. Pavel Janáček

Mgr. Kateřina Bláhová; PhDr. Přemysl Blažíček, DrSc. (0,5 úv.); Mgr. Jan Černý; doc. PhDr. Petr Čornej, CSc.; Mgr. Radka Denemarková, Dr.; Mgr. Eva Formánková; PhDr. Blanka Hemelíková; PhDr. Pavel Janoušek, CSc.; Mgr. Michal Jareš, PhDr. Vladimír Křivánek, CSc.; PhDr. Jaroslav Med, CSc. (0,5 úv.); Mgr. Petr Šámal; PhDr. Jiřina Táborská, CSc. (0,75 úv.).

Do 15. 10. 1999 byl vedoucím oddělení PhDr. Pavel Janoušek, CSc.

Do roku 1999 byli členy oddělení Mgr. Milena Vojtková a PhDr. Lubomír Machala, CSc. (0,3 úv.); do roku 1998 v oddělení působili PhDr. Bohumil Svozil, CSc., PhDr. Blanka Svadbová, CSc., PhDr. Vladimír Novotný; PhDr. Věra Brožová, doc. PhDr. Petr Poslední, CSc. (0,5 úv.), do roku 1997 Mgr. Jan Wiendl, do roku 1996 PhDr. Alice Jedličková, CSc., do roku 1993 prom. fil. Michaela Nondková, doc. PhDr. Aleš Haman, DrSc., do roku 1991 PhDr. Václav Königsmark, CSc., PhDr. Dobrava Moldanová, CSc., PhDr. Radko Pytlík, CSc. a PhDr. Ivana Vízdalová; během roku 1991 i PhDr. Marie Mravcová, CSc.

Oddělení vzniklo na jaře 1990 s cílem soustředit badatelskou kapacitu pro výzkum literatury po druhé světové válce. Jeho první prací se stal *Slovník českých spisovatelů od roku 1945* (2 sv., A–L, 1995; M–Ž, 1998), jehož vznik podpořily Grantová agentura AV ČR a Grantová agentura ČR. Strukturou hesla *Slovník* volně navázal na *Lexikon české literatury*, ve více než 900 heslech vedle sebe postavil výrazné autorské osobnosti všech tří větví (oficiální domácí, samizdatové, exilové), různých období a žánrových sfér poválečné české literatury. Jádro autorského kolektivu, tvořené pracovníky oddělení, doplnily desítky externistů z jiných oddělení Ústavu, z dalších vědeckých institucí a z vysokých škol. Kolektiv vedl a vědeckým redaktorem slovníku byl Pavel Janoušek, výkonnými redaktorkami Blanka Svadbová, Jiřina Táborská, Alice Jedličková, a Milena Vojtková.

Od vzniku oddělení se počítalo s postupným přechodem k literárně-historickému zpracování sledovaného období. Organizační a materiální bázi pro ně poskytl šestiletý, tzv. komplexní projekt Grantové agentury ČR *Dějiny české literatury po roce 1945*, udělený Vladimíru Macurovi a Pavlu Janouškovi (od 1999 jediný hlavní řešitel) na období 1997–2002. Jako hlavní výstup

projektu vznikají rozsáhlé dějiny poválečné literatury, které položí důraz nejen na problematiku historické poetiky (proměny poezie, prózy, dramatu, populární literatury, literatury pro děti a mládež a literatury faktu), ale i na mnohostranné zmapování literárního života a literární komunikace (cenzura, nakladatelství, časopisy, život literatury v regionech, literární život jinojazyčných enkláv, literatura v audiovizuálních médiích – film, rozhlas, televize) V současné době se rediguje první ze čtyř období, do nichž je látka *Dějiny* periodizována (1945–1948, 1948–1958, 1958–1969, 1969–1989), autor-
sky vzniká období druhé, třetí a částečně čtvrté. Hlavním redaktorem *Dějiny* je Pavel Janoušek, redakci tvoří Petr Čornej, Blahoslav Dokoupil, Pavel Janáček, Vladimír Křivánek, Martin Pilař (Filozofická fakulta Ostravské univerzity) a Jiřina Táborská. Členy autorského kolektivu jsou dále pracovníci brněnské pobočky ÚČL AV ČR a externisté z vysokoškolských i dalších vědeckých pracovišť.

Vedlejším výstupem komplexního projektu je čtyřsvazková *Antologie myšlení o literatuře 1945–89*, soustřeďující dobovou literární publicistiku z periodického tisku (editor Michal Přibáň, vydání 1. svazku se připravuje). Vzniká též edice archivních dokumentů k poválečnému literárnímu životu (redakční radu vede Petr Čornej). Smyslem projektu je též podpora bádání o české literatuře daného období v nejširším měřítku (vznik analytických studií, vydávání tematických čísel časopisů, organizace konferencí).

Členové oddělení učí na vysokých školách (Katolická teologická fakulta UK, Pedagogická fakulta UK, Filozofická fakulta UK) a pracují na individuálních badatelských projektech literárněhistorické a historické povahy. V minulých dvou letech prošlo oddělení rozsáhlou personální obměnou, která posílila zastoupení mladší a nejmladší badatelské generace.

ODDĚLENÍ TEORIE

Vedoucí: PhDr. Danielo Hodrová, DrSc.

Prof. PhDr. Miroslav Červenko, DrSc. (0,3 úv.); PhDr. Marie Havránková; doc. PhDr. Zdeněk Hrbata, DrSc. (0,5 úv.); PhDr. Milon Jankovič, DrSc. (0,3 úv.); Mgr. Lenka Jungmannová; PhDr. Marie Kubínová, DrSc.; PhDr. Marie Langeřová, Csc; prom. fil. Nino Vongeli.

Do 15. 11. 1995 byl vedoucím oddělení PhDr. Jiří Holý, DrSc., do 31. 3. 1993 byl vedoucím oddělení PhDr. Milan Jankovič, DrSc., do 31. 3. 1990 byl vedoucím oddělení PhDr. Milan Zeman, CSc.

Do roku 1999 byli členy oddělení PhDr. Jiří Holý, DrSc., (od roku 1999 redaktor *České literatury* – 0,15 úv.) o PhDr. Vladimír Macura, DrSc., do roku 1997 PhDr. Alice Jedličková, CSc., do roku 1996 PhDr. Ing. Petr Kaiser, do roku 1991 byly členkami oddělení PhDr. Jiřina Táborská, CSc. a PhDr. Alice Jedličková, CSc., do roku 1990 zde působili PhDr. Jaroslava Heřtová, CSc., PhDr. Květa Hyršlová, DrSc., PhDr. Pavel Janoušek, CSc. a PhDr. Jiří Trávníček.

Během osmdesátých let patřilo oddělení teorie, v němž byli zaměstnání většinou pracovníci mladšího o středního věku, k nejproduktivnějším pracovištím Ústavu. Vznikly zde mimo jiné kolektivní publikace *Poetika české meziválečné literatury* (1987) o *Průvodce po světové literární teorii* (1988).

Ve výzkumu literární teorie o poetologie pokračovalo oddělení i v letech 1990–92, za spoluúčasti dvou předních pracovníků, kteří se vrátili v rámci rehabilitací, Miroslava Červenky o Milona Jankoviče. Vyšlo vysokoškolská příručka *Kapitoly z teorie literárního díla* (1993; red. Marie Kubínová). V roce 1992 – v návaznosti na starší publikaci *Rozumět literatuře I* (1986) – vyšel soubor interpretací *Česká literatura 1945–1970* (red. Jiřina Táborská o Milon Zeman), jehož pokračování, svazek *Český Parnas* (interpretace období 1970–90, red. Jiří Holý o Jiřina Táborská), vyšel v roce 1993. Byly vydány dvousvazkové *Proměny subjektu* (Sv. 1 – 1992; Sv. 2 – 1994; oba svazky v redakci Daniely Hodrové) věnované poetice české literatury první půle 20. století. Vedle toho vydali pracovníci oddělení v letech 1990–92 devět individuálních knižních publikací.

První část grantového úkolu *Literární tematologie* (souboru sémanticky orientovaných prací k problematice tematiky literárního díla) uzavřelo kniho

Vladimíra Macury *Šťastný věk* (1992) a soubor studií Daniely Hodrové pro publikaci *Místa s tajemstvím* (1994).

Oddělení věnovalo pozornost i dvěma dosud zanedbávaným teoretickým oborům, versologii (systematický průzkum poezie českého obrození – Miroslav Červenka a Petr Kaiser, studie ze srovnávací slovanské metriky – Miroslav Červenka; na obou úkolech externě spolupracuje PhDr. Květa Sgallová, CSc.) a textologii (v roce 1993 vyšla příručka *Textologie. Teorie a ediční praxe* od Pavla Vašáka).

V posledních letech se oddělení teorie literatury zabývalo problémy spjatými s poetikou literárního díla. Jeho pracovníci vydali kolektivní publikace *O poetice literárních druhů* (1995; red. Marie Kubínová) a *Poetika míst* (1997; red. Daniela Hodrová), jimiž se připravovalo ke svému hlavnímu úkolu tohoto desetiletí – *Poetice literárního díla 20. století*, rozsáhlé publikaci analyzující a interpretující z řady pohledů strukturu díla. (Součástí práce oddělení je příprava a vydávání časopisu *Česká literatura*, jehož šéfredaktorem je Miroslav Červenka.)

ČESKÁ ELEKTRONICKÁ KNIHOVNA

Vedoucí: PhDr. Blanka Svadbová, CSc.

PoeDr. Petr Holman; Mgr. Lucie Kettnerová; Mgr. Dono Pocková; Mgr. Jakub Sedláček; Mgr. Andreo Vítová.

Oddělení Česká elektronická knihovna vzniklo k 1. dubnu 1998 poté, kdy projekt *Česká elektronická knihovna – Česká poezie 19. století* získal tříletý grant Ministerstvo kultury ČR. Jeho cílem je vytvořit novou materiálovou základnu pro výzkum české literatury za využití moderních médií: plnotextovou databázi české poezie 19. století v časovém rozpětí od thámovců k Moderně.

Digitální archiv nabízí badatelům, studentům o dalším zájemcům možnost poprvé se seznámit s tvorbou českých básníků 19. století v jejím celku. Shromozďuje první (či reprezentativní) vydání těch literárních textů, které dnes nejsou běžně dostupné, neboť se mnohdy dochovaly pouze v jednom výtisku. Jen výjimečně – pokud toto vydání není k dispozici – je elektronicky zpracováváno vydání pozdější. Do daného celku mohou být zařazeno i vydání další, aby bylo lze si udělat představu o autorově tvůrčím vývoji. Jedna básnická sbírka se tak může v aplikaci objevit dvakrát.

Vlastní práce na projektu, který v zárodku předpokládal pouze zkolo-nionované digitalizované přepisy prvních, případně dalších vydání sbírek české poezie 19. století, ukázalo hranice tohoto konceptu. Protože uživatelem budoucí aplikace nebude jenom badatel, ale adresátem se může stát student či zájemce o poezii, bylo rozhodnuto, že text každého díla, doprovázený komentáři o edičními poznámkami i údaji bibliografickými a dalšími doprovodnými texty, mj. popisem knihy, bude mít dvě verze – diplomatickou, vycházející vstříc literárním vědcům, o textologicky zpracovanou, určenou širším zájemcům o české písemnictví. Druhá ze zmíněných verzí pak zaznamenává každý editorův zásah do textu. Výjimku tvoří ta díla, o nichž víme, že jsou v současné době připravována k vydání v knižní podobě – například tvorbu Vrchlického. V těchto případech se naše elektronické vydání soustřeďuje pouze na zprostředkování diplomatického textu.

Budoucí aplikace poskytne možnost využívat předností elektronického zpracování o prostřednictvím výpočetní techniky analyzovat jednotlivé texty i celé jejich dokumenty na ose báseň (jako nejmenší jednotku) – básnická sbírka (jako jednotku největší). Usnadní například vytváření frekvenčních slovníků. Při vědeckém výzkumu soustředěném na motivické o temotologické otázky či na

problematiku frazeologickou umožní rychlé vyhledávání jednotlivých slov nebo skupin slov (nejmenší jednotkou zde je verš). Urychlí rovněž práci lexikografickou o textologickou. Pomocí rejstříku podá ucelený přehled o vývoji naší poezie 19. století z různých hledisek. Výhodou koncepce pak je možnost uživatele do textu vstupovat, vpisovat své poznámky nebo výsledky literárněhistorického bádání získané z jiných příruček.

Během prvních dvou let byly na plnotextové databázi *Česká elektronická knihovna – Česká poezie 19. století* vytvořeny základy pro práci na projektu o digitalizováno necelých 700 titulů, což představuje tzv. užší variantu hesláře. Pracovní skupino textologicky zpracovala celkem přes 300 titulů, včetně edičních poznámek o komentářů; z toho 200 titulů vypracovala ve dvou variantách. Prezentační podoba aplikace CD ROM je připravováno ve spolupráci s firmou Infinity.

BRNĚNSKÁ POBOČKA

Vedoucí: Mgr. Tomáš Kubíček, PhD.

PhDr. Sylva Bartůšková, CSc. (0,5 úv.); PhDr. Blahoslav Dokoupil, CSc.; Mgr. Ing. Petr Hruška; PhDr. Pavel Pešta (0, 5 úv.); Mgr. Michal Příbáň; PhDr. Ladislav Soldán, CSc.; PhDr. Richard Svoboda; Alena Vrbová; PhDr. Miroslav Zelinský, CSc.

Do října 1999 byl vedoucím pobočky PhDr. Miroslav Zelinský, CSc., do října 1992 byla vedoucí pobočky PhDr. Sylva Bartůšková, CSc., do června 1992 byl vedoucím pobočky PhDr. Blahoslav Dokoupil Csc.

Do roku 1993 byly pracovnicemi pobočky Jarmila Patermannová, PhDr. Marie Uhlířová a PhDr. Drahomíra Vlašínová, do roku 1991 byli pracovníky pobočky PhDr. Milan Blahynka, CSc., PhDr. Viktor Kudělka, CSc., PhDr. Jiří Poláček, CSc. a PhDr. Štěpán Vlašín, DrSc., do roku 1990 byla členkou pobočky PhDr. Krystyna Kardyni-Pelikánová, CSc.

Brněnská pobočka má statut samostatného oddělení Ústavu. Její pracovníci se podílejí na celoustavních kolektivních úkolech, především na *Lexikonu české literatury* (autorsky), *Slovníku českých spisovatelů od roku 1945* (autorsky) a *Dějínách české literatury po roce 1945* (včetně antologie kritických textů z daného období; autorsky i redakčně).

Pobočka však plní i samostatné úkoly. V roce 1994 její pracovníci vydali *Slovník české prózy 1945–1994* (redigovali Blahoslav Dokoupil a Miroslav Zelinský). V druhé polovině devadesátých let se soustředili k přípravě obsáhlého slovníku *České literární časopisy a periodické sborníky a almanachy po roce 1945*, který bude vydán v roce 2000 (podpora Grantové agentury ČR, nositel grantu Miroslav Zelinský, redakce Blahoslav Dokoupil).

Pracovníci oddělení se rovněž věnují množství dalších individuálních úkolů. Podporu Grantové agentury AV ČR na výzkum české satiry získal v minulých letech Pavel Pešta (výsledkem je publikace *Satirik převratu Jiří Hausmann, 1999*), od téže agentury Blahoslav Dokoupil obdržel podporu na období 2000–01 na projekt *Česká historická próza 20. století*. Tomáš Kubíček je redaktorem *Vlastivědy moravské – svazku věnovaného literatuře na Moravě*. Ladislav Soldán se ve spolupráci s jinými institucemi věnuje výzkumu katolické moderny a katolické literatury jako celku. Michal Příbáň vydal ve spolupráci

s knihovnou Libri prohibiti publikaci *Exilová periodika* (1999) a podílel se na přípravě CD ROM o životě a díle Josefa Škvareckého.

Většina pracovníků pobačky učí na vysokých školách (Miroslav Zelinský a Richard Svaboda na FF Ostrovské univerzity, Ladislav Soldán na Slezské univerzitě v Opavě, Sylva Bartůšková, Petr Hruško a Michal Přibáň na FF Masarykovy univerzity v Brně) a věnuje se popularizační a publicistické činnosti jak v denním tisku a literárních časopisech, tak i v televizi a rozhlasu.

STŘEDISKO LITERÁRNĚVĚDNÝCH INFORMACÍ

Vedoucí: PhDr. Věra Buriánková

Daniela Chattová; Mgr. Iva Kislingerová; prom. fil. František Knopp; Veronika Kofránková; Eliška Kosová (0,5 úv.); Mgr. Věra Kuglerová (0,75 úv.); Daniela Liřková; Mgr. Vlasta Lišková; Jana Miková; Marcela Mrázová (0,5 úv.); Ing. Bohdan Rameš; Daniel Řehák; PhDr. Marie Schützová (0,75 úv.); PhDr. Stanislava Sýkorová; Olga Šichová (0,5 úv.); Milota Šollová (0,5 úv.); Filip Zach, Mgr. Gabriela Zemanová-Dupačová (mat. dov.).

Bývalé oddělení vědeckých informací – jako SLI zřízeno k 1. 10. 1993. Do 31. 3. 1991 byl vedoucím oddělení PhDr. Aleš Zach.

V letech 1990–97 v oddělení rovněž působily: Miloslava Dudová (do roku 1990), Oldřiška Formanová (1994–96), Markéta Hájková (do roku 1993), PhDr. Blanko Hemelíková (do roku 1991), Jana Hrubá (1992–93), PhDr. Alice Jedličková, CSc. (1995–96), Ing. Aleš Koňko (1992–99), Eva Kárníková (v roce 1991), Marie Klozarová (0,5 úv., 1995–96), Marie Kmochová (1992–93), Valerie Lefnerová (0,5 úv., 1994–95), Jindřiška Malinová (do roku 1992), Ing. Jiří Miko (1991–97), PhDr. Lenka Nešporová (v roce 1992), Alice Oppová (do roku 1991), prom. fil. Jaroslava Podzimková (do roku 1992), Slávka Romportlová (do roku 1991), PhDr. Marcella Rossová-Husová, CSc. (1992–93), Ing. Korel Strachota (0,5 úv., 1990–91), prom. ped. Věra Vladyková, CSc. (1992–93), Eva Vřátková (1990–91), Eva Žahourková (1992–94).

Struktura Střediska literárněvědných informací vznikala v první polovině 90. let. Z knihovny, staročeského archivu a malého týmu bibliografů se postupně vytvořilo oddělení, jehož servisu kromě pracovníků Ústavu začali využívat i mimoústavní zájemci. Po roce 1995 se ustálila podoba SLI jako moderního centra komplexních literárněvědných informací. Mimo zpracování dokumentů a informační služby byla věnována pozornost především převádění dokumentů do elektronické podoby.

Podstatnou složkou oddělení je **literárněvědná bibliografie**.

Retrospektivní bibliografická kartotéka obsahuje přibližně 2 500 000 záznamů (z téměř 500 periodických i neperiodických titulů) a pokrývá období

1770–1945. *Poválečná literárněvědná bibliografie* je přístupná v knižní podobě (ročenky *Česká literární věda – bohemistika*) o v databázi.

V rámci lokální počítačové sítě je dnes přístupná *literárněvědná bibliografie od 1967 do současnosti* (více než 200 tisíc záznamů), databáze věcné části *retrospektivní bibliografie 1770–1945* (více než 82 tisíc záznamů), databáze *české literatury v exilu 1948–1989* a bibliografie publikací pracovníků ÚČL–ASEP (více než 4 tisíc záznamů). Jako výsledek grantového úkolu řešeného 1997–99 vznikl CD ROM (*ČLIV bohemistika 1980–1996*), jehož ukázková verze se testuje v rámci Ústavu a vydání je plánováno do konce roku 2000.

Sbírka biografických dokumentů k osobnostem české literatury, která vznikalo v rámci lexikografických prací a byla v minulosti přístupná jen v archivních složkách, je v již celá uložena v databázi *české literární osobnosti – CLO* (více než 15 tisíc záznamů) a vystavena v lokální síti. Kromě průběžného doplňování archivu probíhá v posledních letech intenzivní ověřování veškerých biografických údajů.

Archiv mikrofilmů a fotokopií staročeských rukopisů a tisků (více než 163 tisíc polí mikrofilmů a více než 155 tisíc fotokopií) je od počátku 90. let zakonzervován a je využíván jako studijní zdroj pro ústavní úkoly, ale čím dál častěji také pro externí badatele (i zahraniční).

Jádrem oddělení je knihovno, která je systematicky budováno od roku 1949.

Činnost knihovny a studovny (124 tisíc svazků) v druhé polovině 90. let odpovídalo její podobě o požadavkům na její služby. Přírůstky fondu se ustálily na cca 1800 svazků ročně a kromě akvizice současné produkce bylo zaměřeno pozornost na doplňování vybrané exilové literatury, exilových periodik a deziderát literatury z let 1945–48 (v rámci prací na projektu *Dějiny ČL 1945–1948*). První krok v digitalizaci katalogů byl učiněn v rámci řešení grantového úkolu (1994–96) zaměřeného na rekatologizaci časopiseckého fondu (podrobně popsáno cca 3 tisíc svazků). Elektronické zpracování současných přírůstků, zahájení rekatologizace knižního fondu a vystavení v počítačové síti plánujeme na rok 2000. V zájmu veřejnosti o služby knihovny se projevilo sjednocení knihovních fondů bývalého ÚČSL v roce 1992 (bohemistický, okcidentální a teatrologický). Studovnu navštěvují zájemci o všechny tyto obory. V uplynulých letech byl zaznamenán zřetelný nárůst uživatelů (oproti roku 1995 dvojnásobek: 1500 pravidelných návštěvníků, 2500 evidovaných uživatelů). Do roku 1998 byl provoz studovny přizpůsoben požadavkům na služby našim pracovníkům, po přestěhování Ústavu

do nového objektu byla rozšířena provozní doba pro veřejnost. Znatelně roste zájem o informační a konzultační servis z oblasti české literatury a literární vědy.

24

Do roku 1991 bylo součástí Ústavu **Oddělení textologie** (vedoucí PhDr. Pavel Vašák, DrSc.) a do roku 1992 **Oddělení slavistiky a komparatistiky** (vedoucí PhDr. Milada Černá, CSc.). Ke 30. 4. 1993 do Divadelního ústavu nuceně odešel **Kabinet pro studium českého divadla** (do 1991 vedoucí PhDr. Jan Pömerl, CSc., poté PhDr. Eva Šormová); ke stejnému datu pak převážně na FF UK přecházeli pracovníci **Oddělení světové literatury** (vedoucí PhDr. Anna Housková, CSc.).

VÝBĚROVÝ PŘEHLED PUBLIKACÍ

Následující přehled podává co nejúplnější výčet knižních publikací, z časopiseckých publikací zdůrazňuje především studie, obsáhlejší články a interpretace, do jisté míry i doslovy a publikace v zahraničí, pomíjí zcela příspěvky v denním tisku, recenze, popularizační články apod. Doslovy ke knihám, jež jsou uvedeny mezi edicemi, nejsou již zahrnuty mezi dalšími příspěvky.

Dále nerozepisujeme jednotlivé příspěvky do některých souborů (slovníky, lexikony, sborníky z konferencí apod.), do nichž ve větší míře přispěli pracovníci Ústavu.

KNIHY

(včetně publikací, které ÚČL vydal nebo spoluvydal)

KOLEKTIVNÍ PRÁCE

Slovník básnických knih. *Díla české poezie od obrození do roku 1945.* Praha, Československý spisovatel 1990 (Miroslav Červenka, Vladimír Macura, Jaroslav Med, Zdeněk Pešat).

Česká literatura na předělu století. Jinočany, H & H 1991 (autoři mj.: Miroslav Červenka, Petr Čornej, Jaroslav Med, Zdeněk Pešat).

Slovník českého románu 1945–1991. *150 děl poválečné české prózy.* Ostrava, Sfinga 1992 (red. Blahoslav Dokoupil a Miroslav Zelinský).

Proměny subjektu. Sv. 1. Praha, Ústav pro českou a světovou literaturu ČSAV 1992 (red. Daniela Hodrová; autoři: Miroslav Červenka, Aleš Haman, Marie Kubínová, Vladimír Macura, Jiří Trávníček).

Česká literatura 1945–1970. *Interpretace vybraných děl.* Praha, Státní pedagogické nakladatelství 1992 (red. Jiřina Táborská a Milan Zeman).

Český Parnas. *Vrcholy literatury 1970–1990. Interpretace vybraných děl 60 autorů.* Praha, Galaxie 1993 (red. Jiří Holý).

Český romantismus v evropském kontextu. Pardubice, Mlejnek 1993 (red. Zdeněk Hrbato o Martin Procházko).

Lexikon české literatury 2 (2/I H–J, 2/II K–L). Academia, Praha 1993 (vedoucí redaktor Vladimír Forst).

Kapitoly z teorie literárního díla. Praha, Karolinum 1993 (red. Marie Kubínová; autoři: Miroslav Červenko, Milon Jankovič, Alice Jedličková, Marie Kubínová, Jiří Trávniček).

Román a „genius loci“. *Regionalismus jako pojetí světa v evropské o americké literatuře.* Pardubice, Mlejnek 1993 (red. Anno Housková o Zdeněk Hrbato; autoři mj. Zdeněk Hrbato, Martin Procházko, Vladimír Svatoň, Lenka Vachalovská).

Proměny subjektu. Sv. 2., Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1994 (red. Daniela Hodrová; autoři: Daniela Hodrová, Jiří Holý, Alice Jedličková, Pavel Janoušek, Marie Mrovcová, Jiří Trávniček).

Slovník české prózy 1945–1994. Ostrava, Sfingo 1994 (red. Blahoslav Dokoupil o Miroslav Zelinský).

Dějiny české literatury. Díl 4. Literatura od konce 19. století do roku 1945. Praha, Victoria Publishing 1995 (hlavní redaktor Jan Mukařovský, red. svazku Zdeněk Pešat o Eva Strohsová).

Slovník českých spisovatelů od roku 1945. Díl 1. A–L. Praha, Bráno 1995 (vedoucí redaktor Pavel Janoušek, red. Blanka Svadbová, Jiřino Táborská, Alice Jedličková).

O poetice literárních druhů. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1995 (red. Marie Kubínová; autoři: Miroslav Červenko, Jiří Holý, Milon Jankovič, Pavel Janoušek, Marie Kubínová, Marie Mrovcová).

Poetika míst. Kapitoly z literární tematologie. (Hrad – Chaloupka – Hospoda – Škola – Vězení – Kostel, chrám, Boží muka – Továrna – Věž – Pokoj). Jinočany, H & H 1997 (red. Daniela Hodrová; autoři: Daniela Hodrová, Zdeněk Hrbato, Marie Kubínová, Vladimír Macuro).

Slovník českých spisovatelů od roku 1945. Díl 2. M–Ž. Praha, Bráno o Knižní klub 1998 (vedoucí redaktor Pavel Janoušek, red. Blanka Svadbová, Jiřino Táborská, Milena Vojtková).

INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE

Sylva Bartůšková: *Jakub Obrovský*. Brno, J. Ryšavý 1999 (obrazová část Jana Severinová a Pavla Valčáková).

Přemysl Blažíček: *Haškův Švejk*. Praha, Československý spisovatel 1991.

Sebeuvědomění poezie. (Nad básněmi V. Holana). Pardubice, Akcent 1991.

Epičnost a naivita Holečkových „Našich“. Praha, Institut pro středoevropskou kulturu a politiku 1992.

Škvoreckého „Zbabělci“. Praha, Institut pro středoevropskou kulturu a politiku 1992.

Poezie Karla Tomana. Praha, Institut pro středoevropskou kulturu a politiku 1995.

Miroslav Červenka: *Z večerní školy versologie. II. (Sémantika a funkce veršových útvarů: versologický průvodce tvorbou generace 90. let)*. Pardubice, Akcent 1991.

Styl a význam. (Studie o básnících). Praha, Československý spisovatel 1991.

Významová výstavba literárního díla. In: Acta Universitatis Carolinae. Philologica. Monographia 116, 1992.

Z večerní školy versologie III. (Polymetrie. Metrika překladu). Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1995 (s Květou Sgallovou).

Obléhání zevnitř. Praha, Torst 1996.

Z večerní školy versologie IV. (Daktyl). Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1999.

Petr Čornej: *Ilustrované dějiny. Historie českých zemí*. Praha, Fragment 1999.

Velké dějiny zemí koruny české. Sv. V. 1402–1437. Praha a Litomyšl, Paseka 2000.

Radka Denemarková: *Sám sobě nepřítelem*. Praha, Nadace Divadla Na zábradlí 1998.

Blahoslav Dokoupil: *Česká historická próza po roce 1945*. Brno, CERM 1994.

Aleš Haman: *Česká literatura po roce 1945 z ptáčích perspektiv*. (Pro studenty 4. ročníků středních škol). Praha, Fortuna 1990.

Literatura z pohledu čtenářů. Praha, Československý spisovatel 1991.

Česká literatura po roce 1945. (Učebnice literatury pro 4. ročník středních škol). Praha, Fortuna 1992 (s Miloslavem Hoznauerem, Jaromírem Adltem, Jaroslavem Jeřábkem, Jiřím Kostečkou, Vladimírem Nezkusilem).

Daniela Hodrová: *Román zasvěcení*. Jinočany, H & H 1993.

Místa s tajemstvím. (Kapitoly z literární topologie). Praha, Koniosch Latin Press 1994.

Petr Holman: *Frequenzwörterbuch zum lyrischen Werk von Otokar Březina*. Teil I – II. Köln, Weimar, Wien, Böhlau Verlag 1993.

Jiří Holý: *Práce o básnivost. Estetický projekt světa Vladislava Vančury*. Praha, Československý spisovatel 1990.

Česká literatura 1910–1945. (Příručka pro 3. ročník středních škol). Praha, Státní pedagogické nakladatelství 1991.

Problémy nové české epiky. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1995.

Česká literatura. Sv. 4. *Od roku 1945 do současnosti (2. polovina 20. století)*. Praha, Český spisovatel 1996.

Zdeněk Hořínek: *Kniha o komedii*. Praha, Scéno 1992.

Zdeněk Hrbata: *Romantismus a Čechy: Témata a symboly v literárních a kulturních souvislostech*. Jinočany, H & H 1999.

Milan Jankovič: *Nesamozřejmost smyslu*. Praha, Československý spisovatel 1991.

Dílo jako dění smyslu. Praha, Pražská imaginace 1992.

Kapitoly z poetiky Bohumila Hrabala. Praha, Torst 1996.

Pavel Janoušek: *Studie o dramatu. (Drama jako literární fakt. Interní subjekt v dramatu. Čapkova poetika v dramatu a „nepovedené“ konce jeho her. Geneze norem (Poetika budovatelského dramatu))*. Praha o Jinočany, Ústav pro českou literaturu AV ČR o H & H 1993.

Alice Jedličková: *Ke komu mluví vypravěč? Adresát v komunikační perspektivě prózy*. Praha o Jinočany, Ústav pro českou literaturu AV ČR o H & H 1993.

Vladimír Just: *Divadlo plné paradoxů. Příběh Divadla satiry 1944–49 a nejen jeho*. Praha, Panorama 1990.

Věc: *Vlasta Burian*. Praha, Rozmluvy 1991.

František Knopp: *Česká literatura v exilu 1948–1989*. Praha, Makropulos 1996.

Bibliografie časopisu Divadlo 1949–1970. Praha, Divadelní ústav 1998 (s Mirkou Přikrylovou).

Bibliografie díla Vladimíra Macury. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 2000.

Vladimír Křivánek: *Býti básníkem v Čechách. Studie o eseje o české poezii od Máchy po dnešek.* Praha, Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta 1999.

Tomáš Kubíček: *Bibliografie národopisu na Moravě a ve Slezsku.* Strážnice, Ústav lidového umění ve Strážnici, Muzejní a vlastivědná společnost v Brně 1996.

Marie Kubínová: *Sondy do sémiotiky literárního díla.* Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1995.

Viktor Kudělka: *Marie Tomášová.* Praha, Filmový ústav 1990.

Marie Langerová: *Fragmenty pohybu: Eseje o české poezii.* Praha, Karolinum 1998.

Jan Lehár: *Česká literatura. Sv. 1. Od počátků do raného obrození (9. století – první třetina 19. století).* Praha, Český spisovatel 1997 (s Alexandrem Stichem).

Česká literatura od počátků k dnešku. Praha, Nakladatelství Lidové noviny 1998.

Vladimír Macura: *Šťastný věk (Symboly, emblémy a mýty 1948–1989).* Praha, Pražská imaginace 1992.

Masarykovy boty a jiné semiolofejtony. Praha, Pražská imaginace 1993.

Znamení zrodu. Jinočany, H & H 1995.

Český sen. Praha, Nakladatelství Lidové noviny 1998.

H. Tammsoare aneb Cesta za epopéji. Praha, Balt-East 1999.

Lubomír Machala: *Česká próza 90. let.* Brno, CERM 1999.

Jaroslav Med: *Spisovatelé ve stínu. Studie o české literatuře.* Praha, Zvon 1995.

Luboš Merhaut: *Cesty stylizace. Stylizace, „okraj“ a mystifikace v české literatuře přelomu devatenáctého a dvacátého století.* Praha, Ústav pro českou a světovou literaturu ČSAV 1994.

Marie Mravcová: *Literatura ve filmu.* Praha, Melantrich 1990.

Vladimír Novotný: *Nová česká literatura I. (1990–1995). Próza – poezie.* České Budějovice, Pedagogické centrum 1995.

Literární kritiky. Praha, Bahemica 1997.

Dějiny Prahy: Díl 2. Od sloučení pražských měst v roce 1784 do současnosti. Praha a Litomyšl, Paseka 1998 (s Jiřím Pokorným a Stanislavem Kokoškou).

Jiří Opelík: *Josef Čapek*. Praha, Torst 1996 (s Jaroslavem Slovíkem).

Jaromír Paclt: *Václav Talich ve Švédsku*. Praha, Primus 1993.

Zdeněk Pešat: *Jaroslav Seifert*. Praha, Československý spisovatel 1991.

Tři podoby literární vědy. Praha, Torst 1998.

Pavel Pešta: *Jan Herben a TGM*. Brno, Masarykovo společenství 1997.

Satirik převratu Jiří Hausmann. Brno, Atlantis 1999.

Petr Poslední: *Hranice dialogu: Česká próza očima polské kritiky 1945–1995*. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1998.

Hledání tvaru: Současná literární kultura na gymnáziu. Hradec Králové, Goudeomus 1999.

Michal Příbáň: *České krajanské o exilové noviny o časopisy po roce 1945*. Olomouc, Centrum pro československá exilová studia při Univerzitě Palackého 1995.

Exilová periodika. Praha o Rychnov n. K., Ježek 1999 (s Lucií Formanovou o Jiřím Gruntorádem).

Radko Pytlík: *Bohumil Hrabal*. Praha, Československý spisovatel 1990.

Ladislav Soldán: *Přehledné dějiny literatury. Díl 2. Dějiny české literatury od konce 19. století do r. 1945 s přehledem vývojových tendencí světové literatury*. Praha, Fortuno 1995 (s Bohušem Balajkou o Emilem Charouzem).

Přehledné dějiny literatury. Díl 3. Dějiny české a světové literatury od roku 1945 do současnosti. Praha, Státní pedagogické nakladatelství 1997 (s Bohuslavem Hoffmannem, Jiřím Urbancem, Miladou Pískovou, Emilem Charouzem, Naděždou Sieglou).

Karel Dostál-Lutinov bez mýtů, předsudků a iluzí: Nástin života a díla vůdčí osobnosti českého katolického modernismu. Třebíč, Arco JiMfo 1998 (s Pavlem Morkem).

Karel Dostál-Lutinov a Nový život: dva sloupy Katolické moderny. Rosice u Brna, Glorio 2000.

Blanka Svadbová: *Literatura 19. a začátku 20. století*. Praha, Fortuno 1994.

Blanka Svadbová – Bohumil Svozil: *Česká literatura ve zkratce: Díl 2. Období od 80. let 18. století do 80. let 19. století*. Praha, Bráno o Knižní klub 1998.

Vladimír Svatoň: *Epické zdroje románu*. Praha, P. Kliment 1993.

Bohumil Svozil: *Próza obrazná i věčná*. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1995.

Česká literatura ve zkratce: Díl 1. Období od 9. století do 70. let 18. století. Praha, Brána a Knižní klub 1997.

Aleš Zach: *Nakladatelská pouť Jiřího Karáska ze Lvovic.* Praha, Thyrusus 1994.

Kniha a český exil 1949–1990. Bibliografický slovník nakladatelství, vydavatelství a edic. Praha, Torst 1995.

Stopami pražských nakladatelských domů. Praha, Thyrusus 1996.

KNIHY V TISKU:

Lexikon české literatury 3 (3/1 M–O, 3/11 P–Ř, vedoucí redaktor Jiří Opelík). Praha, Academia.

Jiří Opelík: *Milované řemeslo.* Praha, Torst.

ČASOPISECKÉ PUBLIKACE A DOSLOVY

Sylva Bartůšková: *Balgarskata literatura v naučnite rečnici. Ezik i literatura* 1990, č. 1.

František Hrubín. In: *Tematická jednotka pro základní školy.* Brno 1993, s. 1–14.

Česká přírodní beletrie. In: *Tematická jednotka pro základní školy.* Brno 1994, s. 1–14.

Kateřina Bláhová: *Kraje. Literární odkaz Josefa Šusty.* Tvar 2000, č. 11, edice Tvary.

Přemysl Blažiček: *Co je postmoderna? Kritický sborník* 1993, č. 4.

Interpretation – wozu? Internationale Zeitschrift für Philosophie 1996, Heft 2. Skupina 42 – nové směřování poezie. *Česká literatura* 1998, č. 2.

Básníci avantgardy v pounorových letech. *Česká literatura* 1999, č. 3.

Poezie jako výraz oficiální ideologie. *Česká literatura* 2000, č. 2.

Věra Brožová: *Zikmund Winter, velkofilm a historický film. Illuminace* 1991, č. 1.

K užití historického dokumentu v próze Zikmunda Wintra. *Česká literatura* 1996, č. 1.

Dva autobiografické texty Zikmunda Wintera. In: *Paměti ze života dvou přátel*. Rakovník 1996, s. 3–7.

K tvůrčí osobitosti Václava Beneše Třebízského. *Posel z Budče* 1999, č. 16.

Miroslav Červenka: Mukařovského „fonická linie“. *Česká literatura* 1991, č. 3.

Český alexandrin. *Česká literatura* 1993, č. 5.

Textual Criticism and Semiotics. In: *Contemporary German Editorial Theory*. Michigan 1995, s. 59–78.

Hlavní česká přízvučná metra v 19. století. In: *Slowiańska metryka porównawcza 6*, Warszawa 1995, s. 175–243 (s K. Sgallovou a P. Kaiserem).

Der literarische Artefakt in Prager Schule. In: *Kontinuität und Wandel*, Frankfurt a. M. 1997, s. 139–158.

Verš a věta: Rytmičké a větné členění v české poezii druhé poloviny 19. století. *Slovo a slovesnost* 1997, č. 4 (s K. Sgallovou).

Petr Čornej: Bitva před Ústím nad Labem ve starší české a německé tradici. In: *Acta Universitatis Carolinae. Philosophica et historica* 1995 (1999), sv. 5. *Studia historica*, sv. 43. *Problémy dějin historiografie*, sv. 6, s. 9–62.

Husitská kultura, nebo kultura doby husitské? In: *Marginalia Historica* 1999, sv. 3., s. 279–295.

Cizí, cizozemec a Němec. In: *Nový Mars Moravicus aneb Sborník příspěvků, jež věnovali prof. dr. Josefu Válkovi jeho žáci a přátelé k sedmdesátinám*. Brno 1999, s. 97–109.

Ke genezi Palackého pojetí husitství. In: *František Palacký 1798–1998*. Praha 2000 (v tisku).

Radka Denemarková: The Problematics of Literary Artwork Adaptations. *Research Support Scheme Network Chronicle* 1998, č. 5.

Blahoslav Dokoupil: Ironikův svět hybných věcí. In: *Moudrý Engelbert*. Praha 1990, s. 401–408.

Ono to je na nás. (Mýtus tzv. malého člověka v současné české próze). *Tvar* 1991, č. 45.

Josef Vohryzek a jeho kritická recepce české prózy na stránkách Května. *Česká literatura* 1993, č. 6.

Jiří Kolář a lidová kultura. *Tvar* 1997, č. 12.

Dana Dvořáková: Osobnost z konce století. In: *Po zarostlém chodníčku*. Praha 1990, s. 65–77.

Vratislav Färber: Básník blízkostí smrti (Z. Hejda). *Revolver revue* 1991, č. 16.

- Plenérismo veršem (o básnickém díle F. Pečinky). *Souvislosti* 1998, č. 1.
- Felix A. Vondruško (o životě o díle plzeňského naturalisty). *Pěší zóna* 1998, č. 3.
- Vysazen na tento ostrov (Devadesáté výročí narození Karla Offero). *Roš chodeš* 1999, červen.
- Říš vytržení (o životě o díle X. Tejřovo). *Host* 1999, č. 9.
- Marie Havránková:** Kritické vydání textu. *Česká literatura* 1991, č. 6.
- Z korespondence Pražského lingvistického kroužku. *Slavia* 1992, č. 3.
- Z korespondence Romano Jakobsona o Bohuslavo Havránko. *Slavia* 1993, č. 1.
- Blanka Hemelíková:** Tajemník lásky. *Česká literatura* 1991, č. 5.
- Jinakost v humoru o satíře. In: *Jinakost, cizost v jazyce o v literatuře: Sborník z mezinárodní konference*. Ústí nad Labem 1999, s. 385–387.
- Daniela Hodrová:** La structure et les transformations du roman initiatique. *Litteraria Progenio* 1992, č. 4.
- Le roman outoréférentiel. *Les Nouveaux Cahiers de l'Est* 1992, č. 4.
- Inner Ploce. *Czechoslovak and Central European Journal*, 1993, č. 2.
- Le Météore, roman „ouvert“ et voyage exotique. In: *Transcultures* 1995. Vol. II. – Čapek, s. 42–53.
- Trial by Labyrinth. In: *Labyrinth, vize o interpretace mýtu v současné světové grafice / Labyrinth, Visions and Interpretations of the Eternal Myth in Contemporary Printmaking*. Praha 1998, s. 16–25.
- Fragment o fragmentárnost. *Česká literatura* 1999, č. 1.
- Petr Holman:** K historii vzniku a vydávání Březinových esejí. In: *Otokar Březino o současnost*. Třebíč 1996, s. 95–159.
- Březino v Moderní revue. Z časů Moderní revue. In: *Literární archiv* 1997, sv. 28, s. 49–68.
- Otokar Březino. In: *Encyclopaedia of the Essay*. Chicago & London 1997, s. 101–103.
- Afterword. In: *Otokar Březino: Hidden History*. Prague 1997, s. 135–150.
- (Ne)katolík Březino? In: *Zajatci hvězd o snů, Katolická moderna o její časopis Nový život (1896–1907)*. Brno 2000, s. 223–248.
- Jiří Holý:** Otázky kolem literární interpretace, hermeneutiky o strukturalismu. *Text* 1994, č. 1.
- Gespolte Kultur? *Zeitschrift für slavische Philologie* 1995/96, č. 1.
- Možnosti fantastiky. *Česká literatura* 1998, č. 5.

Skaz o hospodská historka. In: *Mezi okrajem o centrem. Studie z komparatistiky II*. Pardubice 1999, s. 121–132.

Die Reflexion der tschechischen Tradition bei Václav Havel. *Zeitschrift für slavische Philologie* 1999, č. 1.

Zdeněk Hrbata: Komparace o literárnost. In: *Kontext – překlad – hranice*. Pardubice 1996, s. 19–25.

Chateaubriand: une épopée de l'homme de la nature. *Litteraria Pragensia* 1992, č. 3.

Smysl o význam (Poznámko k jejich použití o vymezení). *Česká literatura* 1992, s. 187–194.

Umělecký časopis *Lo Liberté* (1832–1833). *Umění* 1992, č. 1.

Mezi svobodou o určeností. In: *J. P. Sartre: Zed'*. Praha 1992, s. 155–160.

Petr Hruška: Do hospody v literatuře. *Tvar* 1996, č. 11.

Setrvačnost avantgardního modelu – nový surrealismus. *Host* 1998, č. 9.

Básně psané no střed. *Host* 1999, č. 1.

Pavel Janáček: Bob Hurikán o K. H. Mácha. *Tvar* 1996, č. 13, edice Tvory.

Svět Rodokapsu. Komentovaný soupis populární edice. *Tvar* 1998, č. 19, 20, edice Tvory.

Úromor. Operace nahrazení: vyloučení naruby. *Tvar* 1998, č. 1–8.

Dobrodružné romány jako čtvrtá varianta Schulzovo literárního jazyka. In: *Literární archiv 31*, Praha 1999, s. 143–162.

Milan Jankovič: Tři tečky v Prolukách Bohumila Hrabala. In: *Hrabaliana*. Praha 1990, s. 161–175.

Ještě k pojmu „sémantické gesto“. *Česká literatura* 1992, č. 2–3.

A Work os o „Thing“ and os o Sign. In: *Travaux du Cercle linguistique de Progue, Progue Linguistic Circle Papers, volume 1*, Amsterdam, Philadelphia 1995, s. 297–311.

Sus' Öffnen der Strukturen. In: *Prager Schule: Kontinuität und Wandel*. Frankfurt o. M. 1997, s. 129–137.

Wege zum offenen Sinn. In: *Prager Schule: Kontinuität und Wandel*. Frankfurt a. M. 1997, s. 183–195.

Inspirace „nezáměrností“. *Česká literatura* 1999, č. 6.

Pavel Janoušek: Utkání s divákem. (Poetika výrobního dramatu). *Divadelní revue* 1991, č. 2.

Proces se Slánským jako periodizační mezník v české literatuře? *Tvar* 1992, č. 48.

Spor o Lukeše. (Kapitola z historie české literární kritiky počátku 80. let). *Tvar* 1996, č. 17.

Citát jako součást literárněvědné strategie. *Tvar* 1996, č. 19.

Das Drama als methodologisches Problem. *Balagan* 1998, č. 4.

Michal Jareš: „Buďte si vládci, buďte si, neboť jsem já zde ve výších ujal se žezla.“ Studie o Ervínu Taussigovi. *Aluze* 1998, č. 2–3.

Časopis Noc (1938–1939): Úvod. *Aluze* 1999, č. 1.

All you need is retro (plus Internet). *Tvar* 2000, č. 5.

Alice Jedličková: „Shledávám, chtě chválit skutky božské, že bohové jsou zlí.“ *Slovenské pohľady* 1990, č. 8.

Kde čtenář je bohem sám. Tematizovaný adresát v meziválečné próze. *Eстетika* 1992, č. 3.

Ota Pavel: Smrt krásných srnců. In: *Česká literatura 1945–1970*. Praha 1992, s. 411–422.

Viktor Fischl: Kuropění. In: *Český Parnas*. Praha 1993, s. 108–113.

Heterogenní kód současné prózy. Vícejazyčnost textů Sylvie Richterové. *Česká literatura* 1996, č. 5.

Lenka Jungmannová: Divadlo hráčů a divadlo dramaturgické. *Divadelní revue* 1996, č. 1.

Proč se Jack Rozparovač může dovolávat divadla? *Divadelní revue* 1997, č. 1.

The theatre of players and the dramaturgical theatre. In: *Modern Theatre in Different Cultures*. Warsaw 1997, s. 239–241.

Die Virtualität des zeitgenössischen Theaters. *Balagan* 1998, č. 1.

Dnešní divadlo současnou hru nepotřebuje. Ale co kdyby. . . *Labyrinth* 1999, č. 5/6.

Petr Kaiser: Významová představa Otakara Zicha a sémiotika tvaru literárního díla. *Česká literatura* 1992, č. 4.

Český jamb a česká metrika. *Česká literatura* 1993, č. 5.

František Knopp: Česko-německé literární vztahy a tvorba německých autorů z českých zemí v zrcadle české bohemistiky a publicistiky 1992–1993. *Janua* 1998, sv. 4, s. 93–129.

Irena Kraitlová: Václav Tille a jeho směřování k moderní pohádce. *Česká literatura* 1990, č. 5.

Vladimír Krivánek: Doslov. In: *František Gellner: Tepló zhaslého plamene*. Praha 1997, s. 127–135.

Obraz českého posrpnového exilu v prózách Jaroslava Veivody. *Estetiko* 1999, č. 1/3.

„Pozemské“ a „nebeské“ v české poezii. *Tvor* 1999, č. 16.

Tajemství básně v zrcadlech interpretací. *Tvor* 1999, č. 17.

Básník František Heřmánek: aneb Co uvízne v nevodu času. *Tvor* 2000, č. 3.

Tomáš Kubíček: O jablkách a hruškách aneb Spor o Milana Kunderu. *Tvor* 1996, č. 21.

Kratochvilovo hádání se duše s tělem. *Host* 1997, č. 3.

Úloha eseje v románech Milana Kundery. *Host* 1998, č. 10.

Myšlení o literatuře v prostředí českých literárních časopisů šedesátých let. *Tvor* 1999, č. 19.

Marie Kubínová: „Veraltetheit“ und „Altertümlichkeit“ im literarischen Werk. In: *S - European Journal for Semiotic Studies*. Vienna, Barcelona, Budapest, Perpignan 1991, vol. 3–3, s. 529–539.

Kritéria (ne)adekvátnosti interpretace literárního díla. *Tvar* 1994, č. 20.

Projekce principu soumeznosti na osu výběru. In: *Roman Jakobson. Litteraria humanitas IV*. Brno 1996, s. 127–136.

Primární význam a konotace. *Česká literatura* 1998, č. 1.

Ke struktuře pojmosloví Jana Mukařovského. *Česká literatura* 1999, č. 5.

Lenka Kusáková: „Příběhové Telemacha, syna Ulyssova“ v raně obrozeneckém překladu z r. 1796–97. In: *Literární archiv* 1991, sv. 21–22, s. 5–27.

Sentimentální povídka v českých časopisech národního obrození (1786–1830). *Česká literatura* 1995, č. 3.

Prozaická satira v českých časopisech 10. a 20. let 19. století. *Estetika* 1996, č. 3/4.

Lenka Kusáková – Vladimír Macura – Václav Petrbok: Obrozenecký barokní historismus a František de Paula Švenda. In: *Východočeské Athény a Josef Liboslav Ziegler*. Boskovice 1997, s. 108–121.

Marie Langerová: Básně-obrazy. *Tvar* 1998, č. 4.

Experimentální poezie šedesátých let. *Česká literatura* 1998, č. 3.

Demlovo nepřehledné uspořádání. *Česká literatura* 1999, č. 5.

Generace sirotků. Básnické debuty 60. let. *Tvar* 1999, č. 2.

Textové švy. K pojetí literární koláže. In: *Intertextualita v postmodernom umení*. Nitra 1999, s. 91–98.

Jan Lehár: Vančurovo české pahanství. *Česká literatura* 1991, č. 5.

- Vznik české literatury: pokus o rekapitulaci problematiky. *Listy filologické* 1993, č. 1.
- Poznámky k interpretaci tzv. Prvního Sporu duše s tělem. *Česká literatura* 1993, č. 4.
- Staročeská píseň Otep myrny: smysl a struktura textu. *Listy filologické* 1994, č. 1/2.
- Roman Jakobson: Moudrost starých Čechů. *Česká literatura* 1995, č. 1.
- Vladimír Macura:** La tradition protocolaire tchèque et slovaque du début du XIXe siècle et ses adaptations socialistes. In: *Savoir-vivre en Europe*. Clermont-Ferrand 1994, s. 71–91.
- Wieviel Geschichte? *Bohemia. Zeitschrift für Geschichte und Kultur der böhmischen Länder* 1994, č. 2.
- Motáky jako literární dílo. In: *Julius Fučík: Reportáž psaná na oprátce*. Praha, Torst 1995, s. 281–300.
- Božena Němcová jako encyklopedistka. *Česká literatura* 1998, č. 2.
- Czeski świat w XIX. wieku oczyma polskiej szlachcianki. In: *Czechy i Polska na szlakach ich kulturalnego rozwoju*. Kraków 1998, s. 135–146.
- Problems and paradoxes of the national revival. In: *Bohemia in History*. Cambridge 1998, s. 182–197.
- Lubomír Machala:** Dvakrát do stejné řeky. *Romboid* 1998, č. 10.
- Przewodnik po nowych nazwiskach czeskiej literatury lat dziewiędziesiątych. In: *FA-art* 1998, č. 1–2, s. 174–185.
- Ve znamení doby: Nad základními trendy české polistopadové prózy. *Romboid* 1999, č. 9.
- Nedočkávaný Čelakovský (Za Vladimírem Macurou). *Scriptum* 1999, č. 24.
- Jaroslav Med:** Miloš Dvořák – typ literární kritiky. *Česká literatura* 1992, č. 6.
- František Daniel Merth. *Souvislosti* 1995, č. 3.
- Spirituálně orientovaná poezie 1945–1948. *Host* 1998, č. 5.
- Viktor Dyk – literární kritik. *Česká literatura* 1999, č. 6.
- Luboš Merhaut:** Revue estetismu. In: *Moderní revue 1894–1925*. Praha, Torst 1995, s. 57–67.
- Arnošt Procházka: Theoretician of Autonomous Art and of „Moderní revue“. In: *Totenmesse (Modernism in the Culture of Northern and Central Europe)*. Warsaw 1996, s. 141–152.

Jaroslav Hašek. In: *Dictionary of Literary Biography*. Vol. 215. *Twentieth-Century Eastern European Writers*. Detroit, San Francisco, London, Boston 1999, s. 90–98.

Picture & Poesis (The interplay of literature and art). In: *Prague 1900. Poetry and Ecstasy*. Amsterdam, Frankfurt a. M. 1999, s. 23–29.

Hledání nové syntézy. In: *Symbolizmus v kontextoch a súvislostiach*. Bratislava 1999, s. 210–226.

Polemika: Dialog a nerozumění. *Česká literatura* 1999, č. 5.

Michaela Nondková: Beneš, Jan. *Česká literatura* 1993, č. 1.

Vladimír Novotný: Česká literatura po únoru 1948. In: *Ztráty a nálezy: 50.–60. léta v české kultuře*. Praha 1998, s. 7–22.

Jiří Opelík: Česká literatura v letech 1929–1945: Próza. Ivan Olbracht. In: *Dějiny české literatury IV*, Praha 1995, s. 382–422 a 554–571.

Poutník a svět (Komenského Labyrint světa a ráj srdce a Kulhavý poutník Josefa Čapka). *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků* 1995, s. 36–41.

Byl Josef Čapek Michelem de Montaigne naší nové literatury? *Tvar* 1995, č. 12.

Od vladařů ducha k vladařům poezie. In: *Badatelská metoda Oldřicha Králíka v kontextu soudobé literární vědy*. Olomouc 1998, s. 6–12.

Antonín Schulz, Ferdinand Schulz, Karel Schulz, Anežka Schulzová, Václav Schwab. In: *Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950*. Wien 1998, s. 342, 344–345, 348–349, 357–358, 406.

Jitka Pelikánová: Matěj Anastázia Šimáček. *Česká literatura* 2000, č. 1.

Zdeněk Pešat: Studie a medailony K. Biebla, F. Halase, R. Schulze, V. Vančury a J. Wolkra. In: *Devětsil and Literature in Czech Avant-garde art, architecture and design of the 1920s and 30s.*, London, Oxford 1990, s. 52–57.

Studie. In: *Karel Čapek: Povídky z jedné a druhé kapsy*. Praha 1993, s. 308–324.

Literatura Skupiny 42. *Literární měsíčník* 1994, č. 1 a 2.

Vstupní esej k Frenchovým překladům české poezie 20. století. In: *A Retrospect in A. French, The Czech Avant-garde*. Rockville 1995, s. 11–21.

Z kapitol české programové kritiky. F. X. Šalda a Jaroslav Vrchlický. *Česká literatura* 1998, č. 3.

Evropa jako prototyp Čechových časových poem. *Česká literatura* 1999, č. 5.

Pavel Pešta: Neznámá prvotina Vojtěcha Martínka. *Vlastivědný věstník moravský* 1994, č. 4.

Satiro v české avantgardě. *Litteraria humanitas* 1996, sv. 4.

Česká satiro o vznik ČSR. *Literární archiv* 1998, sv. 30.

Václav Petrbok: Čelakovský o Krojinci, Korutonci o Ilyrové s hrabětem Auerspergem. *Souvislosti* 1997, č. 1.

Dvě konference o české slovesnosti 17. – 18. století. *Česká literatura* 1998, č. 3.

Stanislav Vydro mezi Balbínem o Jungmannem. In: *Mezi časy... Kultura o umění v českých zemích kolem roku 1800*. Praha 1999, s. 190–207.

Koniášovo Lob-klingende Horfe des Neuen Testaments – po matných stopách německé hymnografie v Čechách. In: *Východočeská duchovní o slovesná kultura v 18. století*. Boskovice 1999, s. 189–206.

Petr Poslední: Ironické mimeze v prózách Josefo Škvoreckého. *Tvar* 1996, č. 1, edice Tvory.

Michal Příbáň: Problémy s bibliografií českého samizdatu. *Tvar* 1998, č. 8.

Malý průvodce protektorátní poezii Josefo Škvoreckého. *Tvar* 1998, č. 7.

Pocto Sklizni (o nejen jí). *Estetika* 1999, č. 1/3.

Marcella Rossová-Husová: České literární myšlení o modorská realito no sklonku 19. století. *Česká literatura* 1992, č. 6.

Hungorologie, hungaristé o svět. *Česká literatura* 1992, č. 4.

Křemen '91. *Tvar* 1992, č. 51/52

Ladislav Soldán: Cesto k světlu. Nad problematikou místo Schopenhauerovy filozofie v básnické tvorbě o duchovním ustrojení Otokara Březiny. In: *Sborník prací Filozofické fakulty Masarykovy univerzity*, Brno 1991, s. 51–60.

Estetik o kritik, redaktor, novinář (O. Sus 1924–1982). *Host* 1990, č. 1.

Český o slovenský prostor v díle O. Suse. *Romboid* 1990, č. 1.

Vlasta Skalická: Autorské úvody v díle Julio Zeyera. In: *Julius Zeyer – Texty, sny, obrazy*. Praha 1997, s. 42–51.

Julius Zeyer – „náš“ básník katolický (?). In: *Zajatci hvězd o snů. Katolická moderna o její časopis Nový život 1896 – 1907*. Praha 2000, s. 201–222.

Eva Strohsová: Jaroslav Durych. Pokus o portrét. *Česká literatura* 1991, č. 2.

Blanka Svadbová: Arne Novák – hledač kořenů. *Tvar* 1991, č. 4.

Obraz ženy v tvorbě českých spisovatelek v 70. o 80. letech. *Aspekt* 1998, č. 1.

Arne Novák o Terézo Nováková ve světle svého listáře. *Pomezí Čech o Moravy* 1999, sv. 3, s. 171–186.

Richard Svoboda: Narození Sysifovo. *Host* 1999, č. 2.

František Halas. In: *Dictionary of Literary Biography. Vol. 215: Twentieth-Century Eastern European Writers*. Detroit, San Francisco, London, Boston 1999, s. 83–89.

Bohumil Svozil: Tzv. literatura faktu jako trvalý problém. *Tvar* 1993, č. 17–19. Kniha o Haškových osudech. *Česká literatura* 1993, č. 4.

Petr Šámal: Josefa Šusty léta protektorátní. In: *Práce z dějin Akademie věd. Seria C – Studia historiae Academiae scientiarum*. Praha 1998, sv. 3, s. 69–80.

S realismem na křižovatce – K osobnosti literárního kritika Vladimíra Dostála. *Tvar* 2000, č. 9.

Literární věda a literární kritika 1945–1948. *Česká literatura* (v tisku).

Petr Šisler: Lexikon české literatury jako monumentální svod literárněvědných informací. *Český jazyk a literatura* 1993/94, č. 9–10.

Anketa o československé vzájemnosti z roku 1914. In: *Sborník prací Filozofické fakulty Ostravské univerzity – Literární věda.*, sv. 155, č. 2. Ostrava 1995, s. 107–116.

Zpráva o slovenské próze. *Literární noviny* 1996, č. 6.

Marie Uhlířová: Jan Trefulka, O bláznech jen dobré. *Tvar* 1991, č. 20.

Frais, Josef. *Česká literatura* 1993, č. 3.

Václav Vaněk: Vedlejší postavy v románech Egona Hostovského. *Česká literatura* 1991, č. 6.

„Sférické“ uspořádání skutečnosti v románech Egona Hostovského. In: *Hlavní téma: psychologická próza*. Hradec Králové 1994, s. 53–60.

Obraz prostoru v románech Egona Hostovského. In: *Návrat Egona Hostovského*. Praha 1996, s. 74–78.

Nina Vangeli: Imitatio Christi. *Svět a divadlo* 1996, č. 3.

Staré pře, staré argumenty. *Svět a divadlo* 1997, č. 5.

Lidské příbytky. *Svět a divadlo* 1997, č. 6.

Všichni, kdož padají. *Svět a divadlo* 1998, č. 3.

Kolik andělů se vejde na špičku současné české dramatiky. *Svět a divadlo* 1999, č. 3.

Andrea Vítová: Žákovská četba na učilišti. *Český jazyk a literatura* 1998/1999, č. 3/4.

Dvě verze Děvína Šebestiána Hněvkovského. In: *Kultura a umění v českých zemích kolem r. 1800*. Praha 2000, s. 214–223.

Drahomíra Vlašínová: Psychologie dětství v prózách V. Sládkové a L. Fukse. Zpravodaj Ústavu literatury pro mládež Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Brno 1992, č. 3.

Fried, Jiří. *Česká literatura* 1993, č. 1.

Daniel Vojtěch: Miloš Marten a Moderní revue. *Literární archiv* 1997, sv. 28, s. 29–33.

Polemičnost v koncepci Šaldova románu. *Česká literatura* 1998, č. 3.

Pohádky Karla Čapka a Frantika Baleje. Zpravodaj Společnosti bratří Čapků 1999, č. 38.

Jan Patočka: On Art and Philosophy. In: *A Decade of Transformation, IWM Junior Fellows Conferences*. Vol. VIII, Vienna 1999. Vyšlo na CD ROM.

Život – Styl – Řád. K problémům české literární kritiky na přelomu století. In: *Symbolismus v kontextoch a súvislostiach*. Bratislava 1999, s. 217–222.

Milena Vojtková: Karel Steigerwald. *Divadelní revue* 1996, č. 4.

Zobrazte ženy na jevišti! Ženské postavy v českém původním dramatu 1948 – 58. *Divadelní revue* 1997, č. 1.

Boj o dílo. *Divadelní revue* 1998, č. 3.

Jan Wiendl: Píseň o poezii a člověku (Kritická metoda B. Fučíka). *Tvar* 1995, č. 2.

Rané básnické sbírky Jana Zahradníčka. *Česká literatura* 1997, č. 3.

Kontury básnického světa Zahradníčkových Jeřábů. *Česká literatura* 1999, č. 2.

Poznámky ke kompozici Kostohryzovy básnické skladby *Prameny ústí*. *Česká literatura* 1999, č. 5.

Aleš Zach: Nakladatelské sny dvacátých let. In: *Aventinská mansarda – Otakar Štorch-Marien a výtvarné umění*. Praha 1990, s. 7–19.

Trojí nakladatelský příběh. In: *Topičův dům – nakladatelské příběhy 1883–1949*. Praha 1993, s. 5–15.

Book Business on the Czech Lands in 19th and 20th Century. In: *The Czech Bookworld – Tschechische Buchwelt*. Praha 1998, s. 18–23.

Miroslav Zelinský: Příběhy Vladimíra Holana. *Česká literatura* 1993, č. 4.

Oldřich Mikulášek a Miroslav Válek: dva básnické světy. *Slovenská literatúra* 1993, č. 4.

Proláže Jiřího Koláře. In: *Sborník prací Filozofické fakulty Ostravské univerzity. Literární věda*. Ostrava 1993, sv. 138, č. 1, s. 28–41.

Násilí na textu a v textu. In: *O interpretácii umeleckého textu. Drastickosť a brutalita výrazu*. Nitra 1995, sv. 16, s. 269–284.

Ondrušovo čtení Ondruše. *Tvar* 1997, č. 14.

Gabriela Zemanová-Dupačová: Jarmil Krecar literát. *Rmen* 1996/1997, č. 3.

Benjamínek Moderní revue Jarmil Krecar. *Literární archiv* 1997, sv. 28, s. 39–44.

Jiří Zizler: Ladislav Dvořák: Šavle meče. In: *Český Parnas*. Praha 1993, s. 270–274.

Zuzana Brabcová: Daleko od stromu. In: *Český Parnas*. Praha 1993, s. 287–291.

Edo Kriseová: Klíční kůstko netopýra (1979). *Česká literatura* 1994, č. 5.

Vznik Moderní revue o české revuální časopisectví. In: *Moderní revue*. Praha 1995, s. 39–44.

A kámen v jícnu bude slovo tvé. K životu o dílu F. D. Mertha. *Souvislosti* 1995, č. 3.

PŘÍSPĚVKY VE SBORNÍCÍCH

Karel Čapek. Ed. Ladislav Vacina. Hradec Králové, Státní vědecká knihovna 1990, 213 s. Přispěli mj.: Sylva Bartůšková, Aleš Haman.

Česká historická próza (1945–1985). Opava, Slezské zemské muzeum – Památník Petro Bezruče 1990, 112 s. Přispěli mj.: Sylva Bartůšková, Blahoslav Dokoupil, Marie Uhlířová, Drahomíra Vlašínová.

Josef Věromír Pleva – spolutvůrce pokrokové kulturní politiky. Ed. Jaromír Kubíček. Brno, Muzejní o vlastivědná společnost, Státní vědecká knihovna 1990, 244 s. Přispěli mj.: Pavel Pešto, Marie Uhlířová, Drahomíra Vlašínová.

Od rozdělení k syntéze. In: Sborník prací Filozofické fakulty Slezské univerzity v Opavě, Opava 1991, 104 s. Přispěli mj.: Blahoslav Dokoupil, Aleš Haman, Pavel Pešto, Marie Uhlířová.

Ptáci vítají jítro zpěvem, poddůstojníci řvaním. Ed. Jan Lopatko. Praha, Rychnov n. K., Klub Obratník Praha, Městský úřad o Okresní knihovna v Rychnově n. K. 1992, 275 s. Přispěli mj.: Aleš Haman, Blanka Hemelíková, Marie Mřavcová, Vladimír Navotný, Pavel Pešto, Ladislav Soldán, Eva Strohsová, Marie Uhlířová.

Ján Kollár (1793–1993). Ed. Cyril Krous. Bratislava, Veda 1993, 339 s. Přispěli mj.: Lenka Kusáková, Vladimír Forst.

Česká literatura 1948–1956. Opovo, Slezské zemské muzeum, Památník Petro Bezruče, Slezská univerzita 1993, 137 s. Přispěli mj.: Blahoslav Dokoupil, Aleš Hamon, Povel Janoušek, Vladimír Macuro, Vladimír Novotný, Povel Pešto, Ladislav Soldán.

Slovo v úzkosti a naději. Sborník k 70. výročí narození Antonína Kratochvíla. Edd. Zdeněk Rotrekl, Karel Mácho. Brno, Masarykovo univerzita, Moravská zemská knihovna 1994, 320 s. Přispěli mj.: Jiří Opelík, Ladislav Soldán.

Oleg Sus redivivus. Edd. Rudolf Pečman, Petr Osolsobě. In: Spisy Masarykovo univerzity v Brně. Brno, Masarykovo univerzita 1994, 176 s. Přispěli mj.: Ladislav Soldán, Milan Jankovič, Povel Pešto, Petr Kaiser, Zdeněk Pešat.

Hubert Gordon Schauer – osobnost, dílo, doba. Ed. Milan Skřivánek. Litomyšl, Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli 1994, 182 s. Přispěli mj.: Ladislav Soldán, Eva Toxová.

Časopis Květen a jeho doba. Praha, Opovo, Ústav pro českou literaturu AV ČR, Slezská univerzita 1994, 121 s. Přispěli mj.: Blahoslav Dokoupil, Vladimír Macuro, Zdeněk Pešat, Povel Pešto, Ladislav Soldán.

Osudový vlak. Edd. Vladimír Macuro, Rudolf Pohl. Praha, Nadace pro oslavy 150. výročí příjezdu prvního vlaku do Prahy na Masarykovo nádraží 1995, 142 s. Přispěli mj.: Daniela Hodrová, Vladimír Macuro, Marie Mrovcová, Vladimír Novotný.

Cesty a cestování v jazyce a literatuře. Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně 1995, 236 s. Přispěli mj.: Aleš Homan, Vladimír Novotný, Milena Vojtková.

Literatura v literatuře. Ed. Daniela Hodrová. Praha, Opovo, Ústav pro českou literaturu AV ČR, Slezská univerzita 1995, 145 s. Přispěli mj.: Povel Janoušek, Tomáš Kubíček, Marie Mrovcová, Pavel Pešta, Richard Svoboda, Miroslav Zelinský.

Normy normalizace. Ed. Jan Wiendl. Praha, Opava, Ústav pro českou literaturu, Slezská univerzita 1996, 143 s. Přispěli mj.: Aleš Hamon, Milan Jankovič, Povel Janoušek, Tomáš Kubíček, Marie Mrovcová, Vladimír Novotný, Zdeněk Pešat, Petr Poslední, Richard Svoboda.

Václav Černý, život a dílo. Ed. Věro Brožová. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1996, 350 s. Přispěli mj.: Miroslav Červenko, Aleš Hamon, Zdeněk Hrbato, Jaroslav Med, Vladimír Křivánek, Marie Langerová, Vladimír Novotný, Vlasta Skalická, Jiří Zizler.

Žena – jazyk – literatura. Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně 1996, 398 s. Přispěli mj.: Aleš Homan, Vladimír Macuro, Marie Mrovcová, Vladimír Novotný, Blanka Svadbová, Milena Vojtková.

Návrat Egona Hostovského. Ed. František Kautman. Praha, Klub osvobozeného samizdatu, Nakladatelství poezie Protis 1996, 90 s. Přispěli mj.: Aleš Haman, Vladimír Novotný, Vlasta Skalická, Václav Vaněk.

Edvard Valenta. Prostějov, Muzeum Prostějovska 1996 (na obálce 1993), 60 s. Přispěli mj.: Sylva Bartůšková, Ladislav Soldán.

Hospody a pivo v české společnosti. Ed. Vladimír Novotný. Praha, Academia 1997, 259 s. Přispěli mj.: Věra Brožová, Petr Čornej, Aleš Haman, Blanka Hemelíková, Vladimír Křivánek, Vladimír Macura, Marie Mravcová, Vladimír Novotný.

Kulturní periodika na Moravě. Edd. Emil Kordiovský, Jaromír Kubíček. Brno, Státní okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově, Moravská zemská knihovna, Moraviapress Břeclav, Muzejní a vlastivědná společnost Brno 1997, 236 s. Přispěli mj.: Blahoslav Dokoupil, Tomáš Kubíček, Ladislav Soldán.

Česká a slovenská literatura dnes. Ed. Pavel Janáček. Praha, Opava, Ústav pro českou literaturu AV ČR, Slezská univerzita 1997, 167 s. Přispěli mj.: Blahoslav Dokoupil, Blanka Hemelíková, Petr Hruška, Pavel Janoušek, Lubomír Machala, Richard Svoboda, Drahomíra Vlašínová, Jan Wiendl.

Evropa očima Čechů. Ed. Eva Hahnová. Praha, Nakladatelství Franze Kafky 1997, 211 s. Přispěli mj.: Vladimír Macura, Miroslav Zelinský.

Populární literatura v české a slovenské kultuře po roce 1945. Ed. Richard Svoboda. Praha, Opava, Ústav pro českou literaturu AV ČR, Slezská univerzita 1998, 133 s. Přispěli mj.: Pavel Janáček, Vladimír Novotný, Richard Svoboda, Drahomíra Vlašínová.

Rok 1947. Česká literatura, kultura a společnost v období 1945–1948. Ed. Petr Hruška. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1998, 407 s. Přispěli mj.: Aleš Haman, Pavel Janoušek, Vladimír Křivánek, Marie Mravcová, Jaroslav Med, Vladimír Novotný, Ladislav Soldán, Aleš Zach, Miroslav Zelinský.

Sacrum et profanum. Edd. Marta Ottlová, Milan Pospíšil. Praha, Koniasch Latin Press 1998, 242 s. Přispěli mj.: Věra Brožová, Aleš Haman, Blanka Hemelíková, Daniela Hodrová, Vladimír Macura.

Salony v české kultuře 19. století. Edd. Helena Lorenzová, Taťána Petrasová. Praha, Koniasch Latin Press 1999, 273 s. Přispěli mj.: Blanka Hemelíková, Vladimír Macura.

Sex a tabu v české kultuře 19. století. Ed. Václav Petrbok. Praha, Academia 1999, 244 s. Přispěli mj.: Petr Čornej, Aleš Haman, Blanka Hemelíková, Vladimír Macura, Václav Petrbok.

Zikmund Winter: mezi historií a uměním. Ed. Věra Brožová. Rakovník, Praha, Okresní muzeum Rakovník, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1999, 226 s. Přispěli mj.: Věra Brožová, Petr Čornej, Vladimír Novotný, Zdeněk Pešat.

Autenticita a literatura Ed. Vladimír Křivánek. Praha, Opava, Ústav pro českou literaturu AV ČR, Slezská univerzita, Slezské muzeum 1999, 143 s. Přispěli mj.: Blahoslav Dokoupil, Eva Formánková, Pavel Janoušek, Vladimír Křivánek, Lubomír Machala, Kristina Vacková.

Idyla a idyličnost v kultuře 19. století. Edd. Kristina Kaiserová, Ivan Martinovský. Archiv města Plzně, Plzeň 1999, 135 s. Přispěli mj.: Lenka Kusáková, Vladimír Macura.

Jan Mukařovský: and the Prague School / und die Prager Schule. Edd. Vladimír Macura, Herta Schmid, Birgit Krehl. Potsdam, Praha, Univeristät Postdam, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1999, 331 s. Přispěli mj.: Miroslav Červenka, Aleš Haman, Zdeněk Hrbata, Milan Jankovič, Marie Kubínová, Zdeněk Pešat.

Nové čtení světa: Feminismus devadesátých let českýma očima. Edd. Josef Chuchma, Eva Klimentová. Praha, Marie Chřibková 1999, 278 s. Přispěli mj.: Lenka Jungmannová, Nina Vangeli.

EDICE

Sylva Bartůšková: Jaromír Tomeček: Na poloninách. Praha, Společnost přátel Podkarpatské Rusi 1998.

Miroslav Červenka: Bohumil Hrabal: Básnění. Praha, Pražská imaginace 1992.

Roman Jakobson: Poetická funkce. Jinočany, H & H 1995.

Karel Hynek Mácha: Básně. Praha, Český spisovatel 1997.

Miroslav Červenka – Petr Holman: Vlidné setkání. Vzájemná korespondence Otokara Březiny a Sigismunda Boušky. Olomouc, Votobia 1996.

Radka Denemarková: Ročenka Divadla Na zábradlí 1999/2000. Divadlo Na zábradlí, 1999.

Vratislav Färber: Karel Zlín: Poezie. Praha, Torst 1996.

Zbyněk Hejda: Básně. Praha, Torst 1996.

Jiří Tomášek: Banalita. Praha, Triáda 1999.

- Marie Havránková:** *Quadrilog. Korespondence Bohuslava Havránka a Romana Jakobsona.* Praha, Karolinum 2000.
- František Langer:** *Povídky I.* Praha, Kvarta 2000.
- Petr Holman:** *Otokar Březina: Eseje.* Olomouc, Votobia 1996.
- Jediný život, jediná láska. Vzájemná korespondence Otokara Březiny a Emilie Lakomé.* Praha, Trigon 1999.
- Jiří Holý:** *Jon Grossman: Analýzy.* Praha, Československý spisovatel 1991 (s Terezií Pokornou).
- Český Parnas. Literaturo 1970–1990.* Praha, Galaxie 1993.
- Jiří Holý – Milan Jankovič:** *Prager Schule. Kontinuität und Wandel.* Frankfurt o. M., Verzonert Verlag 1997 (s W. Schwarzem).
- Petr Hruška:** *Ivan Martin Jirous: Magorova mystická růže.* Brno, Vetus via 1997.
- Milan Jankovič:** *Jan Mukařovský: Příklad poezie. K otázce trvalé platnosti Máchova díla.* Praha, Pražská imaginace 1991.
- Bohumil Hrabal:** *Hlučná samota.* Praha, Pražská imaginace 1994.
- Milan Jankovič – Miroslav Červenka:** *Jan Mukařovský: Studie I.* Brno, Host 2000.
- Pavel Janoušek:** *Čeští spisovatelé o toleranci.* Praha, Nadace Readers International (Progue), České centrum Mezinárodního PEN klubu 1994 (s dalšími).
- František Knopp – Jiří Mika – Jan Wiendl:** *Česká nezávislá literatura v ahlasech. Výběrová bibliografie knih o článků od roku 1990.* Praha, Primus 1994.
- Tomáš Kubíček:** *Zeno Kaprál: Plané palposty.* Brno, Host 1998.
- Lenka Kusáková:** *Jon Kollár: Nedělní, svátečné a příležitostné kázně a řeči.* Praha, Kalich 1995.
- Ludmila Lantová:** *Jon Mukařovský: K sémantice lyriky. Z univerzitních přednášek Jana Mukařovského.* In: *Slovenská literotúra 1991*, č. 5/6.
- Jan Lehár:** *Česká středověká lyrika.* Praha, Vyšehrad 1990.
- Čítanka české literatury I. Od počátků do raného obrození.* Praha, Český spisovatel 1997 (s Alexandrem Stichem).
- Lubomír Machala:** *Přehled literárněvědných prací pro bohemisty.* Olomouc, Katedra bohemistiky FF UP 1998.
- Jaroslav Med:** *Bohuslav Reynek: Had no sněhu.* Praha, Československý spisovatel 1990.
- Jiří Karásek ze Lvovic:** *Gotická duše o jiné prózy.* Praha, Vyšehrad 1991.

- Jon Zahradníček: *Žíznivé léto*. Brno, Blok 1991.
- Luboš Merhaut: *Moderní revue 1894-1925*. Praha, Torst 1995 (s O. M. Urbanem).
- Světová literárněvědná bohemistika, sv. 1. Historie a současný stav, sv. 2. Úvahy a studie o české literatuře*. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1996.
- Arthur Breisky: *V království chimér: Korespondence a rukopisy z let 1902-1910*. Praha, Thyrusus 1997.
- Jiří Opelík: *Jon Skácel: Básně I*. Brno, Blok, Společnost Jana Skácela, Nadace Jana Skácela 1995.
- Jon Skácel: *Básně II*. Brno, Blok, Společnost Jana Skácela, Nadace Jana Skácela 1996.
- Jarmila Čapková: *Vzpomínky*. Praha, Torst 1998.
- Jitka Pelikánová: *Richard Weiner: Solný sloup*. Praha, Aurora 1996.
- Václav Petrbok: *Pravaslav Kneidl: Pražská léta německých a rakouských spisovatelů*. Praha, Pražská edice 1997.
- Východočeské Athény a Josef Liboslov Ziegler*. Boskovice, Albert 1997.
- František Palacký: *Stručné dějiny Prahy / Slütze einer Geschichte von Prag*. Praha, Pražská edice 1998.
- Východočeská duchovní a slovesná kulturo v 18. století*. Boskovice, Albert 1999 (s R. Lungou a J. Tydlitátem).
- Michal Příbáň: *Dvojí průhled do světa literatury*. Brno, Masarykova univerzita 1999.
- Josef Škvorecký: *...na tuhle bolest nejsou prášky*. Praha, Ivo Železný 1999.
- Ladislav Soldán: *Oleg Sus: Geneze sémantiky hudby a básnictví v moderní české estetice. (Dvě studie a Otokaru Zichovi)*. Brno, Masarykova univerzita - Filozofická fakulta 1992.
- Karel Schulz: *Tvář neznámého a jiné prózy*. Třebíč a Rosice, Arca JiMfa a Gloria 1998.
- Laický apoštol Šebestián Kubínek (1799-1882)*. Blažovice, Obecní úřad 1999.
- Blanka Svadbová: *Čítanko české a světové literatury pro 2. ročník středních škol*. Praha, Fortuna 1994.
- Bohumil Svozil: *Oto Pavel: Zlatí úhoři*. Praha, Československý spisovatel 1991.
- Arne Novák: *Dějiny českého písemnictví*. Praha, Brána 1994.

Jiřina Táborská: *Česká literatura 1945-1970. Interpretace vybraných děl.* Praha, Státní pedagogické nakladatelství 1992.

Český Parnas. *Literatura 1970-1990.* Praha, Galaxie 1993.

Aleš Zach – Gabriela Zemanová-Dupačová: *Jiří Karásek ze Lvovic: Vzpomínky.* Praha, Thyrsus 1994.

Jiří Karásek ze Lvovic: Básně z konce století. Praha, Thyrsus 1995.

Arthur Breisky: *Střepy zrcadel.* Praha, Thyrsus 1996.

Arthur Breisky: *Triumf zla.* Praha, Thyrsus 1997.

Jiří Zizler: *Ivan Slavík: Hory roků.* Praha, Triáda 1999.

KANDIDÁTSKÉ DISERTACE (CSc.) A DISERTACE (Dr., PhD.):

1990:

Sylva Bartůšková: Jaromír Tomeček o beletrii o přírodě
Bořivoj Srba: Poetické divadlo E. F. Buriana

1991:

Jaroslav Med: Problémy české literární dekadence
Markéta Selucká-Stádníková: Podoby středověké legendy

1992:

Alice Jedličková: Adresát v komunikační perspektivě prózy
Jan Lehár: Nejstarší česká epika
Luboš Merhaut: Cesty stylizace (v české literatuře na přelomu devatenáctého o dvacátého století)
Bohumil Svozil: Vůle k intelektuální poezii

1993:

Milan Hanuš: Lyrismus o česká filmová tradice
Miroslav Zelinský: Mezi třemi druhy

1994:

Václav Vaněk: Trojí hledání (Prostor, postavy o slovo v prózách Egona Hostovského)
Jiří Zizler: Kritiko o revue

1995:

Vladimír Krivánek: Počátky lyriky májovců o Máchovo dědictví

1997:

Radka Denemarková: Sémiotická problematika dramatizací
Marie Langerová: Fragmenty pohybu

1999:

Tomáš Kubíček: Norotologické kapitoly k románům Milona Kundery

Ve školním roce 2000–2001 bude otevřeno doktorské studium, které Ústav zřizuje společně s katedrou české literatury PF JU v Českých Budějovicích.

DOKTORÁTY VĚD:

1992:

Přemysl Blažíček: Hoškův Švejk

Aleš Haman: K otázkám teorie četby o čtenářství

Daniela Hodrová: Román zasvěcení

Milan Jankovič: Nesamozřejmost smyslu

Vladimír Macura: České obrození jako kulturní typ

Zdeněk Pešat: Jaroslav Seifert

1993:

Jiří Holý: Problémy nové české epiky

Marie Kubínová: Sondy do sémiotiky literárního díla

Mojmír Otruba: Mezitextovost jako záležitost znaková o hodnotová

Jaromír Paclt: Miroslav Ponc – neznámá kapitola z dějin meziválečné avantgardy

HODNOST DOCENTA v 90. letech z pracovníků Ústavu získali: Miroslav Červenko, Petr Čornej, Aleš Hamon, Jiří Holý, Zdeněk Hrbato, Jaroslav Kolár, Jan Lehár o Jiří Opelík. PROFESOREM byl jmenován: Miroslav Červenko.

PŘEDNÁŠKY

Pracovníci Ústavu přednášeli o přednášejí na různých vědeckých akcích o připravují přednášky jak pro odborníky o studenty, tak pro širokou veřejnost. Stálou součástí činnosti Ústavu je rovněž postgraduální kurz adresovaný všem zájemcům o českou literaturu, prioritně učitelům české literatury a studentům vysokých škol.

Ústav uspořádal řadu vědeckých setkání, mimo jiné:

Česká literatura 1948–1956 (1992, Opava; spoluorganizátoři: Slezské zemské muzeum, Slezská univerzita)

Pražská strukturalistická škola, historie a perspektivy (1991, Dobruška)

Utopias of the New World (1992, Praha)

Oleg Sus redivivus (1992, Brno; spoluorganizátor: Masarykova univerzita)

Osudový vlak (1994, Praha; spoluorganizátoři: Fakulta dopravní ČVUT, Nadace pro oslavy 150. výročí příjezdu prvního vlaku do Prahy na Masarykovo nádraží)

Hospody a pivo v české společnosti (1994, Praha)

I. kongres světové literárněvědné bohemistiky (1995, Praha)

Václav Černý, život a dílo (1995, Náchod; spoluorganizátoři: Filozofická fakulta UK, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR)

Normy normalizace. K poetice o politice tzv. oficiální literatury 70. a 80. let (1995, Opava; spoluorganizátoři: Slezská univerzita, Slezské muzeum Opava)

Žena – jazyk – literatura (1996, Ústí nad Labem; spoluorganizátor: Univerzita J. E. Purkyně)

Česká a slovenská literatura dnes (1996, Opava; spoluorganizátoři: Slezská univerzita, Slezské muzeum Opava)

Rok 1947. Česká literatura, kultura o společnost v období 1945–1948 (1997, Praha)

Sex a tabu v české kultuře 19. století (1997, Plzeň; spoluorganizátor: Archiv města Plzně)

Populární literatura v české a slovenské kultuře po roce 1945 (1997, Opava; spoluorganizátoři: Slezská univerzita, Slezské muzeum Opava)

Autenticita a literatura (1998, Opava; spoluorganizátoři: Slezská univerzita, Slezské muzeum Opava)

Růže stolistá. F. L. Čelakovský 1799–1999 (1999, Strakonice; spoluorganizátoři: Muzeum středního Pootaví, Katedra české literatury FF UK)

Zlatá šedesátá. (1999, Praha)

Návraty k velkým (1999, Opava; spolupořadatelé: Slezské zemské muzeum – Památník Petra Bezruče, Ústav bohemistiky knihovnictví FPF SU v Opavě, Ústav slovenskej literatúry SAV v Bratislavě, Obec spisovatelů)

Smrt jako kulturní fenomén 19. století (2000, Plzeň; spolupořadatelé: Ústav dějin umění AV ČR, Archiv města Plzně)

ČLENSTVÍ VE VĚDECKÝCH, REDAKČNÍCH A JINÝCH RADÁCH

(stav k 31. 5. 2000)

Přemysl Blažíček – redakční rada Kritického sborníku

Miroslav Červenka – vědecká rada FF UK, člen oborové rady doktorských studií pro obor česká literatura na FF UK, člen oborové rady doktorských studií pro obor česká literatura v rámci společného doktorského studia ÚČL AV ČR a PF JU, výbor Pražského lingvistického kroužku, předseda vědecké rady České knihovny, redakční rada Slova a slovesnosti

Petr Čornej - vědecká rada PedF UK, vědecká rada PedF UJEP, člen oborové rady doktorských studií pro české a československé dějiny na PedF UJEP, odborná komise pro historii při Akreditační komisi vlády ČR, Komise pro studium problematiky spojené s osobností, životem a dílem M. Jana Husa, redakční kruh Listů filologických, ediční rada nakladatelství H & H, ediční rada nakladatelství Paseka, člen Grantové agentury AV ČR

Vratislav Färber - poradní sbor knihovny PNP, předseda poroty autorské soutěže Seifertova Praha, redakce revue Pěší zóna

Zdeněk Hrbata - redakční rada časopisu Svět literatury, koeditor časopisu Litteraria Pragensia

Petr Hruška - redakční rada časopisu Host

Pavel Janoušek - vědecká rada AV ČR, vědecká rada PNP, vědecká rada PF JU, správní výbor Nadačního fondu Obce spisovatelů, správní výbor Nadačního fondu Alfreda Radoka, předseda Klubu přátel Tvaru, redakční rada Divadelní revue, člen oborové rady doktorských studií pro obor česká literatura v rámci společného doktorského studia ÚČL AV ČR a PF JU

Lenka Jungmannová - redakční rada Divadelní revue

Vladimír Křivánek - oborová rada Grantové agentury AV ČR pro humanitní a filologické vědy

Jan Lehár - člen oborové rady doktorských studií pro obor česká literatura na FF UK

Jaroslav Med - ediční rada nakladatelství H & H, ediční rada nakladatelství Vyšehrad, předseda redakční rady časopisu Perspektivy (přílohy Katolického týdeníku), redakční rada revue Proglas, člen kulturní komise České biskupské konference

Luboš Merhaut - subkomise pro zahraniční cesty AV ČR, výbor Společnosti F. X. Šaldy, redakční rada sborníku PNP Literární archiv

Václav Petrbok - redakční rada revue Souvislosti, rada Kruhu přátel českého jazyka, redakční rada časopisu lanua

Ladislav Soldán - redakční rada revue Proglas a časopisu Host

Blanka Svadbová - vědecká rada PedF UJEP

Petr Šisler - redakční rada sborníku PNP Literární archiv, poradní sbor pro sbírkovou činnost knihovny PNP

Nina Vangeli - redakční rada časopisu Svět a divadlo, divadelní rada Ministerstva kultury ČR, redakční rada časopisu Taneční sezóna, porota soutěže Radokovy nadace o nejlepší české drama

Daniel Vojtěch - správní rada Nadačního fondu Františka Topiče

Milena Vojtková - správní rada Nadace Františka Langra

Aleš Zach - vědecká rada PNP, redakční rada měsíčníku Svazu českých knihkupců a nakladatelů Knihkupec a nakladatel, redakční rada sborníku PNP Literární archiv

EXPERTNÍ ČINNOST

Daniela Hodrová - expert v oblasti literární teorie a tematologie v rámci AV ČR

Pavel Janoušek - expert v oblasti literární historie (zejména českého dramatu 20. století), literární lexikografie a poválečné literatury v rámci AV ČR

Jan Lehár - expert v oblasti literární historie (především středověké literatury) v rámci AV ČR

Petr Čornej - lektor Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pro posuzování učebnic dějepisu pro základní a střední školy

PEDAGOGICKÉ PŮSOBENÍ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

(k 30. 6. 2000)

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha:

Miroslav Červenka (vedoucí katedry české literatury a literární vědy),
Zdeněk Hrbata, Pavel Janoušek, Lenka Jungmannová, Daniel Vojtěch

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Praha:

Petr Čornej, Pavel Janoušek, Vladimír Křivánek

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno:

Petr Hruška, Michal Přibáň

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, Brno:

Michal Přibáň

Institut základů vzdělanosti Univerzity Karlovy, Praha:

Vladimír Křivánek

Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy, Praha:

Jaroslav Med

Filozofická fakulta Ostravské univerzity:

Miroslav Zelinský, Richard Svoboda

Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity, Opava:

Ladislav Soldán

Časopis pro literární vědu. Vychází šestkrát ročně, v celkovém rozsahu více než 650 stran.

Vedoucí redaktor: Miroslav Červenka

Redakce: Marie Havránková, Jiří Holý, Milan Jankovič, Petr Kaiser (od 1994 do 1996), Jan Wiendl (od 1997)

Redakční rada: Přemysl Blažíček, Jiří Brabec, Milan Hamada, Daniela Hodrová, Jaroslava Janáčková, Jaroslav Kolár, Vladimír Macura (do 1999), Marie Mravcová, Mojmír Otruba, Zdeněk Pešat, Alexandr Stich, Milan Suchomel, Pavel Vašák

Jediný vědecký časopis věnovaný obecným otázkám, poetice a všem aspektům dějin české literatury je centrem a místem setkání literárněvědných bohemistů, badatelů nejrůznějších metodologií, vědeckých směrů, generací a národností.

Přináší v souborech prací vědecké profily nejvýznamnějších českých a zahraničních bohemistických pracovišť.

Informuje o vědeckých aktualitách, nových pracích, objevech, názorech a koncepcích.

Sleduje soudobý stav literárněvědných metodologií, speciálně se zabývá teoretickým dědictvím pražské strukturalistické školy a v pracích jejích soudobých pokračovatelů demonstruje její vývoj.

Publikuje ukázky z velkých kolektivních prací vznikajících v Ústavu pro českou literaturu AV ČR (Lexikon české literatury, Dějiny české literatury po roce 1945, Poetika literárního díla 20. století).

Do roku 1993 vydával Ústav také časopisy: **Svět literatury** (vedoucí redaktor: Vladimír Svatoň), **Litteraria Pragensia** (vedoucí redaktorka: Anna Housková) a **Divadelní revue** (vedoucí redaktor: Vladimír Just).

Ústav je rovněž vydavatelem knih, které vycházejí zejména ve dvou edicích: **Ursus** (kolektivní a individuální publikace pracovníků Ústavu) a **Edice K** (sborníky z konferencí).

OBSAH

ÚVODEM	3
K HISTORII	5
STRUKTURA ÚSTAVU	10
VĚDECKÁ RADA	11
ODDĚLENÍ DĚJIN ČESKÉ LITERATURY A LEXIKOGRAFIE	12
ODDĚLENÍ SOUČASNÉ LITERATURY	14
ODDĚLENÍ TEORIE	16
ČESKÁ ELEKTRONICKÁ KNIHOVNA	18
BRNĚNSKÁ POBOČKA	20
STŘEDISKO LITERÁRNĚVĚDNÝCH INFORMACÍ	22
VÝBĚROVÝ PŘEHLED PUBLIKACÍ	25
Knihy	25
Časopisecké publikace a doslovy	31
Příspěvky ve sbornících	42
Edice	45
VĚDECKÁ VÝCHOVA	49
PŘEDNÁŠKY	
KONFERENCE	51
ČLENSTVÍ VE VĚDECKÝCH, REDAKČNÍCH A JINÝCH RADÁCH	53
EXPERTNÍ ČINNOST	55
PEDAGOGICKÉ PŮSOBNÍ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH	56
ČESKÁ LITERATURA	57

Ústav pro českou literaturu AV ČR
Na Florenci 3/1420
110 15 Praha I
telefon: 248 10 982
fax: 24 81 84 37
e-mail: literatura@ucl.cas.cz

pobočka Brno
Květná 8
603 00 Brno
telefon/fax: 05/43211868
e-mail: kubicek@brno.cas.cz

BRNO
VAV
INSTITUT
FOTOGRAFIE
KONKRETNĚ
OBRATY
VĚTRNÝ
0005-0001

У ВРАТАМА ПРАВЕДОУ
У КРАЈУ ПРАВЕДОУ
У ПРАВИ

1995-1999